

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
4. MAJ
1988

Letnik XLIII.
Štev. 18 (2378)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
300 din

P. b. b.

Spomin na selske žrtve

V Selah in v „Sivi hiši“ na Dunaju so bile pretekli petek ob 45. obletnici obglavljenja selskih žrtev spominske svečanosti. Na dunajski komemoraciji sta govorila avstrijski zvezni kancler dr. Franz Vranitzky in priča ter sojetnik ubitih 13 žrtev dr. Tone Jelen (slika zgoraj), v Selah (slika desno) pa je o njih spregovoril ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu dr. Reginald Vospernik. Obširno poročilo na straneh 2, 3 in 5.

Predložen vodopravni odlok za Obir!

Te dni je bil dostavljen vodopravni odlok (Wasserrechtsbescheid) deželne vlade o sanacijskem in izgradbenem konceptu Tovarne celuloze Obir. V odloku med drugim ugotavljajo sledeče: „Realizacijo projekta pozdravljamo predvsem zaradi tega, ker bi z njim dejansko dosegli odločilno izboljšanje kakovosti voda, predvsem kapelske Bele pa tudi Drave. Realizacija predloženega projekta je hkrati tudi važen predpogoj za potrebno izboljšanje produkcijske strukture podjetja. Leto pa je potrebna tudi zato, da bi zagotovili delovna mesta v regiji Železna Kapla-Bela.“

Ta vodopravni odlok je zadnji dokument, ki ga je tovarna Obir še potrebovala v zvezi s svojim sanacijskim in izgradbenim projektom. Zdaj se torej tudi na Dunaju ne bodo mogli več izgovarjati, da menda še niso predloženi vsi dokumenti za obravnavo zahteve rebrškega podjetja po subvencijah in kreditih. Izgovorov za zavlačevanje torej ni več. Videli bomo, če bodo pomagale tudi Wagnerjeve obljube, da se bo na Dunaju zavzel za ohranitev in razvoj Tovarne celuloze Obir na Rebrci. (Berite tudi poročilo na 4. strani).

Sosvet: se NSKS odpoveduje akcijski enotnosti z ZSO?

Slovenska narodnostna skupnost se nahaja v izredno težki situaciji. Na pobudo KHD bodo SPÖ, ÖVP in FP, združene v trostranskem paktu, predvidoma sredi junija v parlamentu sprejele zakon, ki bo obstoječo dvojezično šolo spremenil v škodo slovenske narodnostne skupnosti. „Pedagoški model“, ki ločuje otroke po narodnostnih in jezikovnih kriterijih, je naperjen tudi proti dvojezičnim učiteljem, zožuje bazo Zvezni gimnaziji za Slovence

in bo v celoti poslabšal položaj slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Sprejetje tega modela bo nedvomno eden najhujših udarcev za slovensko narodno skupnost na Koroškem v povojnem času.

V tej resnično težki situaciji se Narodni svet koroških Slovencev s samovoljnim imenovanjem članov za sosvet očitno odpoveduje akcijski enotnosti in dogovarjanju med obema osrednjima organizacijama. Ta enotnost pa je

v zadnjih 15 letih slovensko narodnostno skupnost na Koroškem v celotnem koroškem, avstrijskem in evropskem prostoru, pa tudi v Jugoslaviji profilirala kot manjšino, ki se je pripravljena boriti za svoje pravice – pogumno in enotno ter samozavestno. NSKS pa se s tem korakom odrekla tudi politiki tesnega sodelovanja z demokratičnimi silami in je na poti, da kloni pred pritiskom nemško-nacionalne politike v deželi.

Obžalovati je tudi, da Narodni svet niti ni pripravljen sodelovati pri spominski prireditvi ob 50. obletnici anšlusa, ki jo organizirata ZSI in ZKP 11. maja v Celovcu, in h kateri je bil NSKS kot soprireditelj tudi vabljen.

Zaradi najnovejšega razvoja je za petek, 6. maja sklicana seja Nadzornega in Upravnega odbora Zveze slovenskih organizacij. Na tej seji naj bi odborniki sprejeli sklepe o nadaljnjem političnem postopanju ZSO.

PREBERITE

na strani

- 4 „Drugačna Avstrija“
- 5 „Vestnik“ in „naš tednik“ v žarišču mnenj študentov
- 6 Občina Žitara vas ovira kulturno delovanje „Trte“
- 8 Kitajska umetnost v Ljubljani
- 9 Uspešen koncert dijakov glasbene šole
- 10 Vestnikova križanka
- 11 Televizija in radio v tem tednu
- 12 Odbojka: juniorji ŠK Dob koroški prvaki!

Zveza slovenskih izseljencev Zveza koroških partizanov

NE IZRUJETE NAM KORENIN!

1838 1988

Spominska prireditev

Govorniki: Jože Partl, predsednik Zveze slovenskih izseljencev
Herbert Exenberger, Dokumentationsarchiv des Österreichischen Widerstandes

Sodelujejo: MPZ „Rož“ iz Sentiakoba v Rožu
Koroški partizanski pevski zbor

Sreda, 11. maja 1988, 20^h
Celovec, Mladinski dom, Mikschallee 4

Prijavite otroke izrecno za skupni dvojezični pouk!

„Nismo nobena stranka, tudi ne kako društvo; združili smo se, ker nas povezuje skrb za ohranitev skupnega dvojezičnega pouka. Spoznati smo morali, kako enostranska so bila poročila in razprave o dvojezičnem šolstvu“. S temi besedami se je večeraj predstavila nadregionalna iniciativa staršev za ohranitev skupnega dvojezičnega pouka na tiskovni konferenci v Celovcu. Take iniciative nastajajo tudi po terenu na dvojezičnem ozemlju in imajo skupni cilj: preprečiti hočejo vsakršno ločevanje.

Starši so poročali, da je že danes občutiti posledice postopnega poslabšanja dvojezične vzgoje (v Celovcu ni mogoče prijaviti otrok k dvo-

jezičnemu pouku, v Pliberku ni dvojezičnega otroškega vrta,...), opozarjali pa so tudi na strašne posledice, ki bi jih imelo ločevanje.

Pravnik dr. Sepp Brugger je opozoril na dejstvo, da bi vsakršna oblika ločevanja nasprotovala avstrijski ustavi, ter da bo v tem primeru gotovo prišlo do tožb pri ustavnem sodišču.

Nazadnje je predstavnik iniciative univ. asistent Adi Wimmer pozval vse starše, naj svoje otroke ob vpisu v ljudsko šolo maja meseca prijavijo izrecno za skupni dvojezični pouk.

V ta namen bomo Slovenskemu vestniku naslednji teden priložili ustrezne prijavnice!

KOMENTAR

dr.
MARJANA
STURMAODLOČAL BO
OBČNI ZBOR

Pred nekaj leti je tedanji predsednik ZSO dr. Franci Zwitter zastopal stališče, da naj bi koroški Slovenci vsaj začasno vstopili v takoimenovani sosvet in s tem izpodbili argumente določenih krogov na Koroškem, ki so za ta primer obljubljali „rešitev“ manjšinskega vprašanja. Predvsem Narodni svet je ta Zwitterova razmišljanja hudo kritiziral in obsodil.

Dr. Zwitter je iz globokega prepričanja, da morata obe osrednji organizaciji koroških Slovencev v tako pomembnem vprašanju nastopati usklajeno in enotno, in ker je videl, da v tem vprašanju ni mogoče doseči usklajenega stališča, tedaj zaradi narodne discipline opustil svoja gledanja glede vstopa v sosvet. Predvsem pa je svoja razmišljanja predstavil v pristojnem Koordinacijskem odboru koroških Slovencev, ne pa v javnosti.

Vmes je seveda steklo veliko vode. Spremenile so se tudi politične okoliščine, in to v dveh smereh:

- na Koroškem je nemški nacionalizem postopoma utrdil pozicije; nemškonacionalna ideologija je, kar se tiče manjšinskega vprašanja, prodrla v najvišje nivoje predvsem obeh velikih strank v deželi. Temu primerno so koroške stranke začele ofenzivno zagovarjati stališče, da je 7. člen izpolnjen. Na podlagi pritiska s Koroške je to argumentacijo prevzela tudi zvezna vlada. Samo tako je mogoče razumeti, da je deželna vlada tudi v pomembnih personalnih vprašanjih opustila politiko soglasanja z manjšino. Naslednik rajnega okrajnega inšpektorja za manjšinsko šolstvo je postal človek, ki ni imel zaupanja slovenske narodne skupnosti, kaj šele učiteljev. Uveljavila se je praksa, da na dvojezičnih

šolah zasedajo ravnateljska mesta zgolj enojezični učitelji, kar je protizakonito. Na podlagi take politike strank v deželi so se organizacije nemškega nacionalizma opogumile za napad na dvojezično šolstvo na Koroškem.

- na drugi strani pa je treba ugotoviti, da je odpor koroških Slovencev zadnjih 10 do 15 let povzročil, da je manjšinsko vprašanje na Koroškem prodrlo v zavest demokratične Avstrije. Slovenska narodna skupnost je s svojim odporom proti nemškemu nacionalizmu in idejnopoličnim ostankom nacionalsocializma postala katalizator za razvoj demokratičnega gibanja v Avstriji. Zaradi Waldheimove afere v določeni meri celo v mednarodni javnosti.

Prav v šolskem vprašanju se je sodelovanje koroških Slovencev z demokratičnimi krogi v Avstriji izredno uspešno uveljavilo.

Nekvalificirani napadi na komite za obrambo dvojezičnega šolstva s strani vidnih predstavnikov Narodnega sveta, torej na organizacijo, ki je v zadnjih letih nosila pomembno breme v boju za ohranitev dvojezičnega šolstva, so že nakazali spremembo politične koncepcije Narodnega sveta. Na podlagi destabiliziranega demokratičnega in solidarnostnega gibanja je bilo šele mogoče sprožiti akcijo za vstop v takoimenovani sosvet. Torej v trenutku, ko je bilo solidarnostno gibanje tako po kvaliteti kot tudi po kvantiteti najmočnejše, ga je bilo treba najprej ohromiti in nato kot „realistično“ alternativo ponuditi vstop v sosvet.

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem se ne bo pustila izsiljevati niti z nekvalificiranimi napadi Smolleja v mariborskem „Večeru“ niti z grožnjami, češ da bi Narodni svet tudi sam šel v sosvet. Če torej dejansko že obstajajo tozadevni sporazumi z zvezno vlado, potem bo zgodovinska zasluga Karla Smolleja, da je razbil enotno narodno gibanje. Pa še nekaj; naj se končno že nehajo podtalna podtikanja, češ da je ta ali oni funkcionar ZSO tu ali tam že pristal na vstop v sosvet. Da bo jasno: o vstopu bo odločal najvišji organ ZSO, občni zbor, dne 28. maja 1988.

Šolstvo v „slepi ulici“ – mesta v sosvetu naprodaj!

IGOR SCHELLANDER, DUNAJ

Predstavniki Narodnega sveta, ki so pretekli četrtek sodelovali pri parlamentarni razpravi v manjšinskošolskem pododboru, so imeli na Dunaju v petek skupno s poslancem Smollem tiskovno konferenco. Beseda je tekla o šolski razpravi in o vstopu NSKS v manjšinski sosvet.

Državni poslanec Karel Smolle je situacijo zaokrožil takole: stranke tudi pri razpravi v pododboru niso spremenile stališč glede svojih ločevalnih načrtov za dvojezično šolstvo; tudi peticijske slovenske organizacije in Zelenih ni bila dosti kaj upoštevana.

Zato se je Smolle odločil nasloviti nekdanjim zasedbenim silam in državam podpisnicam državne pogodbe kakor tudi državi-zaščitnici manjšini – Jugoslaviji noto s pozivom, naj se pri avstrijski vladi zavzamejo za pravice slovenske manjšine.

Ravnatelj ZG za Slovence dr. Reginald Vospernik, ki je sodeloval pri šolski razpravi v parlamentu, je izrazil svoje nezadovoljstvo nad trenutnim potekom razprave. Zlasti je kritiziral večinski stranki, ki se pod geslom „konec konflikta“ zavzemata za tako „rešitev“ šolskega vprašanja, kakršna bi manjšini sovražne kroge še opogumila za ustvarjanje novih konfliktov. Posebej pa boli, je dejal Vospernik, če vlada hladnokrvno privoli v protimanjšinsko rešitev vprašanja.

Predsednik Narodnega sveta dr. Matevž Grilec se je osredotočil na sosvet. Čeprav sta obe osrednji organizaciji pred nedavnim glede vstopa v sosvet vztrajali na zadovoljivi rešitvi štirih osnovnih vprašanj, je sklep za imenovanje zastopnikov v sosvet utemeljil s tem, da „smo se z vlado našli v dveh skupnih točkah, namreč pri podpiranju otroških vrtcev in subvencioniranju društvene in kulturne dejavnosti manjšine. Glede radija in televizije trenutno še poteka diskusija v kuratoriju ORF, s problemom trgovske

akademije pa se bo ukvarjalo ministrstvo za pouk...“

Dodaten Grilčev argument za takojšen vstop: na hitro ustanovljeni sosvet bi lahko takoj zavzel odklonilno stališče k iniciativnemu predlogu strank o ločevanju v šolah. Kajpada si lahko predstavljata tudi ponovni izstop (po nekaj letih...), če bi šlo vse narobe.

Narodni svet je zaenkrat imenoval Grilca, Apovnika, Vospernika in Zerzerja (namestniki: Pipp, Š. Domej, A. Wakounig, Mikel). Po za vlado poceni vstopu v sosvet so žal sledile tudi poceni špekulacije funkcionarjev. NSKS na sami tiskovni konferenci: zdaj, ko je smernico podal Narodni svet, bo tudi ZSO prisiljena privoliti za vstop – kajti sicer bi se, tako je menil Grilec, lahko našli tudi drugi „zastopniki“. Pri tem odkritem izsiljevanju se je predsednik Narodnega sveta skliceval na neko tozadevno izjavo deželnega glavarja Wagnerja.

Zakaj Narodnemu svetu trenutno ni dosti kaj do skupnega nastopanja in do premišljene politike obeh osrednjih organizacij napram strankam in zvezni vladi, zakaj se je ravnanje njegovega vodstva glede sosveta v zadnjem času tako hitro spremenilo, morda deloma pojasnjuje Smollejeva razlaga novinarjem: „Obstojna namreč dogovor z vlado, da mora manjšinskošolski pododbor najprej slišati mnenje sosveta...“ Če sosveta ni, ga je pač treba napraviti. Cena očitno ni več vprašanje, saj so pri NSKS očitno zadovoljniji že s polovičnim paketom, ki vsebuje samo še denar, ne pa narodnostnih pravic!

V petek zvečer so bile v Selah in na Dunaju spominske proslave ob 45-letnici obglavljenja 13 koroških Slovencev, ki jih je nacistično sodišče obsodilo na smrt. V spomin ob obletnici smrti Tomaža Olipa, Jakoba Oražaja, Ivana Dovjaka, Franca Gregoriča, Franca Pristovnika, Florjana Keliha, Jerneja Oražaja, Janeza Oražaja, Urha Keliha, Franca Weinzierla, Jurija Pasterka, Mihaela Županca in Marije Olip je na žalni slovesnosti v farnem domu v Selah spregovoril ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu dr. Reginald Vospernik, v spominskih sobi „Sive hiše“ na Dunaju, na kraju usmrtitve selskih žrtev, pa so govorili avstrijski zvezni kancler dr. Franz Vranitzky, dr. Tone Jelen, ki je bil z obglavljenimi v zaporu, ter selski župan Anton Hribernik.

IVAN LUKAN IN
IGOR SCHELLANDER

Komemoracija v Selah se je začela z mašo v nabit polni farni cerkvi, sledilo je polaganje vencev pred spominsko tablo na pokopališču. V farni dvorani je potem navzoče – med njimi predsednika obeh osrednjih organizacij dipl. inž. Feliksa Wieserja in dr. Matevža Grilca ter generalnega konzula SFRJ v Celovcu Boruta Miklavčiča – pozdravil predsednik selskega kulturnega društva Marjan Olip, ki se je zahvalil vsem nastopajočim pevskim skupinam iz okolice Sel, ki so oblikovali proslavo s kulturnim sporedom. Proslavo samo pa je Marjan Olip označil za izziv in povod za razmislek, kaj naj koroški Slovenci storimo za naš narod danes in v bodoče, da ne bomo le preživeli, temveč da nas bodo sosednji narodi priznali in upoštevali kot enakovredne.“

Ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu dr. Reginald Vospernik pa je v svojem govoru ob 45. obletnici nasilne smrti selskih žrtev poudaril, da je „naša svoboda zrasla tudi iz njihovih trupel“. Zastavil je vprašanje, kaj nam koroškim Slovincem v letu 1988, neposredno pred sklepom ločevalnega šolskega modela v avstrijskem parlamentu, povedo ugasla srca selskih in obirskih žrtev.

„V prvi vrsti nam kličejo, da naj zaupamo v lastno moč, naj ne zgubimo vere v našo bodočnost, ne dopustimo zamiranja slovenske besede v naših domovih, ne stojimo brezbrizni, ko v marsikaterih družinah ugaša ognjišče domačnosti. Ko bi žrtve vstale, ne bi povedale ničesar drugega kakor to, da ne smemo pozabiti idealov, za katere so šli v zapor in končno v smrt. Svoboda in materialno udobje nas ne smeta omamljati, kajti njih usoda je bilo uboštvo, je bila nesvoboda, a vseeno so vedeli za kažipote v svojem kratkem življenju; je dejal glavni govornik selske komemoracije.

Kajžnikov
Hanža

Zdej sem šele pogruntal, kako najhitrejši postanem svetnik – če greš brez predpogojev v sosvet!

Sklep o ločevanju
preložen na junij?

Po poslušanju mnenj strokovnjakov pretekli četrtek na Dunaju se bo parlamentarni pododbor za šolstvo še enkrat sestel, in sicer 17. maja. Na tej seji bodo prisotni samo še državni poslanci, ki bodo sestavili tudi zakonski osnutek, ki ga bodo potem predlagali v avstrijskem parlamentu. Informacije kažejo,

da stranke nočejo odstopati od tristrankarskega predloga oz. „koroškega pedagoškega modela“, ki vsebuje ločevanje otrok po jezikovnih kriterijih. Po najnovejših informacijah naj bi avstrijski parlament o ločevalnem šolskem modelu sklepal sredi junija. Postavljen je bil termin od 14. do 17. junija.

Glavni govornik v Selah je bil ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence dr. Reginald Vospernik (desno), mešani mladinski zbor gimnazije pa je sooblikoval spominsko prireditev.

Ob 45. obletnici nasilne smrti selskih in obirskih žrtev

„Naša svoboda je zrasla tudi iz njihovih trupel“

Spored v Selah se je iztekla s kulturnimi prispevki Mešanega pevskega zbora iz Sel, Dekliškega zbora iz Borovelj, Mešanega pevskega zbora iz Železne Kaple, Obirskega ženskega okteta ter z nastopom Mešanega mladinskega zbora Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, ki je sooblikoval tudi mašo v cerkvi.

Na Dunaju je Klub slovenskih študentk in študentov skupno z informacijskim centrom avstrijskih narodnosti, socialistično mladino ter v sodelovanju s slovenskimi osrednjimi političnimi in kulturnimi organizacijami, ZKP, ZSI, zvezo taboriščnikov ter Zvezo socialističnih borcev za svobodo priredil komemoracijo in prireditev v spomin 13 koroških Slovencev, katere so v letu 1943 nacionalsociistični krvniki obsodili in na Dunaju obglavili.

Govorniki na tej komemoraciji so bili avstrijski kancler dr. Franz Vranitzky, pričevalec dr. Tone Jelen in selski župan Anton Hribnik. Udeležence proslave je pozdravila predsednica KSŠŠ/D Sonja Wutte, kulturni spored pa je oblikoval zbor „Dunajskega krožka“.

Kancler Vranitzky je v svo-

jem spominskem govoru med drugim dejal:

„...Spomina pa ne moremo omejiti le na 13 Slovencev, ki so neposreden povod zanj. Ne pozabimo nešteti drugih žrtev tega režima in njegovih nečloveških zakonov. Postali so žrtve samo zato, ker kot Slovenci, Hrvati, Cigani niso odgovarjali grozljivim rasnim normam. Nenazadnje se moramo spomniti tudi vseh mož in žena slovenske narodne skupnosti, ki so se kot zavedni Avstrijci pridružili uporabi proti nacionalsocializmu in so s tem doprinesli svoj delež k osvoboditvi naše

dežele in k nastanku naše države...“

„...Zaradi njihovega jezika in samostojne kulturne tradicije je Avstrija barvitejša, zanimivejša in bolj raznolika. Poleg tega so dragocen most za sporazumevanje in sodelovanje preko naših meja s sosednjimi državami.“

Seveda ima vsaka manjšina pravico do zaščite te samostojnosti in ohranitve svojih posebnih interesov. Ob današnji priložnosti bi še enkrat poudaril, da se k tej nalogi radi in v pozitivnem smislu priznavamo...“

V petek, 29. aprila – na dan obglavljenja – se je okoli 100 prijateljev in gostov obeh narodnosti poklonilo spomenu trinajsternice naših ubitih upornikov. Spregovorili so: predsednica KSŠŠ/D Sonja Wutte, zvezni kancler dr. Franz Vranitzky (slika zgoraj), priča dr. Tone Jelen, ter župan občine Sele-Fara Anton Hribnik.

V soboto je sledila spominska prireditev z nastopom MPZ „Rož“ iz Šentjakoba v Rožu. Njihovemu novemu mednarodnemu programu „Ponižani in razžaljeni – pesmi zatiranih narodov“ je z velikim zanimanjem sledilo nad 300 obiskovalcev. Spominski govor je imel selski župan Anton Hribnik.

Dr. Tone Jelen: „...da ne bi še enkrat prišlo nad nas“

„Moram s posebnim občutkom poudariti, da sem bil kot sotrpin po različnih celicah z različnimi od vseh teh obsojenih in tudi na smrt obsojenih tako tesno povezan, čeprav nisem delal v isti organizaciji, da lahko rečem, da nas to ni združilo samo tedaj, da nas je ves ta strah, vse to trpljenje, ki ni bilo majhno, združilo tudi čez grob.“

Moram se opravičiti, da me pri teh mislih včasih tako prizadene, da mi nekako vzame sposobnost povedati s takim poudarkom, kakor bi rad.

Naši ljudje, kolikor jih je ostalo zavednih, so upali, da bo prišel čas, ko se bo to končalo, ko ne bo več nemškega rajha. Vendar niso imeli možnosti tega udejaniti. Šele ko je prišel Johan Županc kot organizirani partizan na Koroško s svojim tovarišem Stanetom Mrharjem, se je začelo. Ta dva sta začela organizirati v Selah in v Železni Kapli. Moj prijatelj Tavčmanov Jur je bil eden prvih, ki je delal skupaj z Gašperjem, v Selah pa znani Toma, ki je padel. Micki Olip so podtaknili vohuna, ki mu je uspelo, da si je pridobil njeno zaupanje in da mu je povedala, da bo neki važen sestanek OF pri Golobu na Obirskem. To je bil povod, da je policija napadla organizatorje sestanke. Johan in Stane sta še ušla skozi vežo, druge pa so aretirali, približno 60 jih je bilo.

Druga nesreča je bila, da je Toma, ki je bil že organiziran, vodil dnevnik in si v njem vse lepo zapisoval, kdaj so bili sestanki, s kom so to in ono govorili in tako dalje in so ta dnevnik našli pri njem, ko je padel. To je bil pravzaprav povod, da ljudje niso mogli več tajiti, in so bili prisiljeni gotove stvari priznati. In tako je prišlo do tega, da je bilo slišati glasove, češ da so partizani izkoriščali naivnost teh kmečkih ljudi in da so eden drugega izdajali in tako dalje.

Če vam rečem, da sem bil jaz s temi ljudmi skupaj v najtežjih urah, lahko vam naštejemo Pasterka, Grego-

riča, Dovjaka, Husovega Francija, Melišnikovega Urha, Miha Županca in druge. In v tistih urah, ko ne veš, kaj bo, kaj se bo zgodilo, ljudje ne lažejo in takrat smo si vsi pogledali v duše in rečem vam, niso bili naivneži, niso bili izdajalci, storili so več, kakor piše v sodbi. V sodbi piše samo to, kar so pač morali priznati in ni šlo drugače.

V resnici je bila organizacija že tako dobra, bila je taka povezanost in tako prepričanje, da ni bilo druge poti, kakor upor. Vse to je torej privedlo do smrtnih in do drugih obsodb. Lahko rečemo, da sodbe niso primerne teži takozvanih zločinov, ampak da je bil to primer, ki ga je oblast izvedla z namenom, da bi ljudstvo ustražovala in da bi s tem zatrla upor. Tega pa ni dosegla, temveč se je odpor širil dalje do odkrite partizanske borbe do končne zmage zaveznikov nad Hitlerjevo Nemčijo.

Danes pa je tako, da stari duh še živi na Koroškem, da borba traja naprej sicer z drugimi metodami in z drugimi sredstvi, s to borbo pa še nismo dosegli, kar bi pravzaprav morali, kar bi bilo pravo poplačilo. In če na tem mestu vsako leto in ob vsaki priložnosti počastimo naše žrtve, potem prispevamo k temu, da se ne pozabi, kje so bile krivice, da se ne pozabi to gorje, da se ne pozabi vsega tega, kar si nihče od nas ne želi, da bi še enkrat prišlo nad nas!

1. maj: Vranitzky počastil slovenski antifašistični upor

Očitno še ves pod vtisom slovenske komemoracije v Sivi hiši na Dunaju, je zvezni kancler in označeni novi vodja socialistične stranke dr. Franc Vranitzky na prvomajskem nagovoru pred več kot 50.000 ljudmi poudaril antifašistično izročilo Avstrije ter potrebo po tem, da je treba tudi danes budno zasledovati in preprečevati pojave fašizma. Kancler je pri tem prav posebej izpostavil odločen upor slovenskih antifašistov. Omenil je žrtev trinajstih v Sivi hiši obglavljenih Slovencev, spominsko prireditev, ki je bila dva dni poprej, ter dobesedno povzel besede dr. Toneta Jelena, bivšega sojetnika obglavljenih Slovencev (glej govor zgoraj).

KOMENTAR

INOVACIJA
NI VEDNO
NAPREDEK

Moderna gospodar-
ska politika uporablja
modni izraz inovacija.
O njej govori zvezni
kancler, govorijo regio-
nalni politiki, pojavlja
se v raznih gospodar-
skih konceptih pa celo v
naši kulturni politiki.
Kar je bila v ekonomiji
pred leti racionalizaci-
ja, je danes inovacija.

Kot za vsakim, se
tudi za tem modnim
pojmom lahko skriva
marsikaj zamegljenega,
splošnega, nekonkret-
nega in brezposlednega.
Sama uporaba te
besede še ne spremeni
zastarele prakse in ne
odstrani pomankanja
oprijemljivih ciljev.

Tehnološka inovacija
tudi ne pomeni avtomati-
čno reševanje gospo-
darskih in socialnih
problemov. Največje
tehnološko znanje, ki
ga je npr. človek kdaj-
koli premogel, je bilo že
od nekdanj uporabljeno
predvsem za proizvodnjo
orožja. Toda ne
moremo reči, da so voj-
ske človeštvu prinesle
blagor. Ali pa primer
jedrskih elektrarn: prav
gotovo spada tudi ta
tehnologija in njeno
delno obvladovanje med-
tehnološko gledano – naj-
imenitnejše dosežke
človeškega uma. Ven-
dar, če pomislimo na
posledice Černobila, na
„normalno“ radioak-
tivno sevanje v okolici
jedrskih elektrarn, ali
pa na nerešeni problem
radioaktivnih odpad-
kov, potem tudi tukaj,
če smo kritični, ne
moremo govoriti o
napredku.

Z inovacijo kratko-
ročno dosežene predno-
sti na mednarodnih trži-
ščih so dolgoročno
lahko povezane z za-
razvoj in napredek
nepričakovanimi zavi-
rajočimi posledicami.
Tak primer je, če teho-
loškemu razvoju sledi
dekvalifikacija delavcev
ali pa uničevanje nara-
ve.

Dogovor o ciljih naj
bi imel prednost pred
privolitvijo v inovacijo.
Bolj bi bilo treba upo-
štovati tudi socialne,
družbene stroške in
posledice nekaterih
takoiimenovanih inova-
tivnih ukrepov, sicer
lahko nastane daljno-
ročna škoda večja kot
neposredna korist.

„Obir“ – tema 1. maja

Tako v Železni Kapli kakor
tudi v Velikovcu je bila pro-
slava ob 1. maju, prazniku
dela, v znamenju grozečega
zaprtja tovarne Obir na Re-
bri.

V Železni Kapli je delavski
svet tovarne Obir pozval
občane, da se udeležijo prvo-
majske prireditve. Deželni
svetnik Rudolf Gallob se je
predstavil kot pravi govornik
dneva. Dejal je, da ne more
obljubiti nebes na zemlji,
vendar bo deželna vlada
ubrala trdo pot. Rešitev pa bo
menda takšna, da bo najbolj-
ša. Namesto resničnega reše-
vanja tovarne Obir pa se je
Gallob spustil na čudno ravan
pojmovanja delavskega gibanja,
župan Haller pa je boj za
tovarno Obir primerjal celo z
začetki delavskega gibanja.
Konec koncev ostaja nevar-
nost za zaprtje prav tolikšna
kot poprej.

Tega tudi sam deželni gla-
var Wagner, ki je spregovoril

ob 1. maju na shodu ARBÖ v
Velikovcu, ni mogel spreme-
niti. Močna delegacija delav-
cev Obirja je z lepaki na avto-
mobilih opozorila, da jim
grozi brezposelnost. Wagner
pa je govoril o vsemogočih
dosežkih socialne demokra-
cije. Ker se le ni mogel
izogniti vprašanju Obirja, je
blagovolil omeniti ta pereči
problem v tem smislu, da je

deželna vlada seveda za ohran-
itev delovnih mest, čaka pa
samo še na signal lastnikov
tovarne. Tako Gallob kot
Wagner sta pozabila, da samo
s hvalami o dosežkih njune
stranke ne bosta rešila delov-
nih mest. Ob tem se ni
mogoče znebiti vtisa, da
deželni politiki vlečejo
delavce Obirja za nos.

M. P.

„Drugačna Avstrija“

Grozeča ločitev šolarjev po
jezikovnih merilih, izjave
nekaterih političnih demago-
gov ter piscev v koroškem
časopisju in sprejemanje voj-
nih zločincev v naši državi so
le nekateri pojavi vsakodne-
vnega neonacizma in fašizma v
Avstriji, posebno na Koro-
škem. Če pristojne oblasti ne
ukrepajo proti tovrstnim
pojavom, in to res samo v naj-
skrajnejših primerih, je treba
vsak dan znova opozarjati na
nevarnost omalovaževanja.
Prav to nalogo opravlja tudi
organizacija „Gesellschaft für
politische Aufklärung“. Ustanovljena je bila leta
1982, njeni pobudniki pa so si
zastavili cilj, da se bodo borili
proti pojavom neonacizma in
drugim desnoradikalnim
gibanjem. Ker policija in pri-
stojno ministrstvo proti tem
pojavom ne ukrepata, želi
organizacija z izdatno infor-
macijo opozoriti, kam pelje ta
pot.

Imenovana organizacija je
na celovški univerzi priredila
informacijski večer pod
geslom „Drugačna Koro-
ška“. Spregovorili so pred-

stavniki „drugačne Avstrije“,
pričevalci, ki so se leta 1938
uprli nacistični miselnosti.
Medtem, ko je pretežen del
Avstrijcev sprejel Hitlerjevo
vojsko z odprtimi rokami, so
se nekateri posamezniki
odločili za upor proti nem-
škemu nasilju. O svojih doži-
vetjih so na celovški univerzi
spregovorili Herman Lang-
bein, Johan Pečnik, Friedrich
Reitlinger, Johana Sadolšek,
Fritz Weiss in dr. Franci
Zwitter. Mladi poslušalci so z
zanimanjem sledili posame-
znim izvajanjem o uporni-
škem gibanju bodisi v medna-
rodni brigadi v Španiji (Lang-
bein in Weiss), v angleški
vojski (Reitlinger), ali v parti-
zanih (Pečnik, Sadolšek in
Zwitter).

Po pričevanjih se je razvila
živahna diskusija, v kateri je
bilo veliko povedanega o
sedanjosti. Predvsem je tekla
beseda o že uvodoma navede-
nih neonacističnih pojavih
današnjega časa. Herman
Langbein je svaril pred pesi-
mizmom in navedel vrsto
dejavnosti organizacije „Ge-

sellschaft für politische Auf-
klärung“. Opozoril je na
množičen odpor proti t. i.
pedagoškemu modelu in
menil, da bo treba ločevanje
na vsak način preprečiti.

Nadalje je govoril o sramo-
ti, ko danes nekateri označu-
jejo koroške partizane za
bandite, dr. Franci Zwitter pa
je ugotovil, da o priznanju, ki
ga je leta 1945 izrekla koroška
deželna vlada koroškimi parti-
zanom za osvoboditev in nji-
hov doprinos k 2. avstrijski
republik, danes ni ne duha
ne sluha. Kot je menil neki
diskutant, je to posledica
tega, ker v Avstriji nikdar
nismo imeli antifašistične kul-
ture. Nazadnje je Langbein
pozval mladino, naj počne
samo to, kar lahko tudi zago-
varja, brani pa naj se rasistič-
nega mišljenja, slepe ubogljivi-
vosti in avtoritarne poslušnosti.

Dr. Franci Zwitter se je
rektorju Hödlu zahvalil za vsa
prizadevanja celovške uni-
verze za pravično ureditev
dvojezičnega šolstva.

Miha Pasterk

Pričevalci: Johana Sadolšek, dr. Franci Zwitter, Johan Pečnik.

Slika: Pasterk

Comet pride
v Šmihel

Sredi maja naj bi v Šmihelu
pri Pliberku začeli poskusno
delo v novem obratu žreške
delovne organizacije Comet.
Ta organizacija bo zaposlila
šest delavcev. Pri Cometu si s
podjetjem v Šmihelu obetajo
večji prodor celotnega podjetja
na zahodnoevropsko tržišče.
Ustanovitev podružni-
škega podjetja v Šmihelu pa
za Comet ni prvi korak v ino-
zemstvo, saj ima že več let
tudi podjetje na Malti.

V Šmihelu so za proizvodni
prostor obnovili nekdanjo
delavnico, zdaj jo opremljajo,
16. maja pa bo v njej stekla
poskusna proizvodnja brusov.
Letno naj bi jih izdelali
okoli 200 ton, upajo pa, da
jim bo s kakovostjo uspelo
prodreti v višji cenovni raz-
red. Comet je dobil nekaj av-
strijskih kreditov, določeno
vsto je primaknila Zveza
slovenskih združenj, večino
denarja pa je prispevalo
matično podjetje v Žrečah.

Kotmara vas:
Manj dolgovi

V ponedeljek, 25. aprila je
bila prva letošnja občinska
seja v Kotmari vasi. Na
začetku je župan Josef Stru-
ger člane občinskega sveta
obvestil o raznih pomembnej-
ših stvareh, ki so se dogodile v
zadnjem času. Tako bo npr.
treba končati z regulacijo kot-
mirškega potoka. Z deli bodo
začeli meseca junija. Hude
težave so nastale zaradi del
pri novem plinovodu. Kljub
denarnim težavam bodo ven-
darle nadaljevali z obnovitve-
nimi deli na poslopju stare
šole, ki je postala pravo kul-
turno središče. Firma Gasser
iz Bilčova je že začela z deli
na ostrežju. Spet in spet
se pojavljajo težave na nekda-
njem odlagališču za smeti. Pa
tudi s takoiimenovano Burg-
stallerjevo gramoznico ob
cesti Kotmara vas – Čahorče
so problemi (nedovoljeno
odlaganje smeti, varnost). Za
županom so poročali pred-
sedniki pododborov.

Najpomembnejši točki seje
sta bili poročila nadzornega
odbora in obračun za leto
1987. Iz poročila nadzornega
odbora (predsednik Thomas
Goritschnig, poročal je Max
Veratschnig) je razvidno, da
je občina zaključila obračun
rednega proračuna z dejan-
skim presežkom 835.066,94
šilingov. Uspelo je tudi
zmanjšati občinske dolgove;
zadolženost znaša okoli 900
šilingov na osebo. Po razpravi
o obračunu je občinski svet
izrekel županu soglasno raz-
rešnico.

Na seji so nadalje sklenili
nakup zemljišča sredi Kot-
mare vasi (Vulovic/Potoč-
nik), obnovili tekoči račun pri
Raiffeisnovi banki (okvir pol
milijona šilingov) spremenili
nastavitveni načrt za leto
1988, obravnavali prostorski
načrt ter uredili dve perso-
nalni zadevi.

DIESE WOCH
IMSLOVENSKI
VESTNIKDie Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innenWien/Zell – Gedenken an die 13 Opfer des
Widerstandes gegen den Nationalsozialismus

Am 29. April 1988 jährte sich zum 45. Mal der Jahrestag der Enthauptung von 13 Kärntner Slowenen aus dem Sele/Zell und Umgebung durch Schergen des NS-Regimes im heutigen Bezirksgericht für Strafsachen in Wien. Sie waren wegen ihres Mutes zum Widerstand gegen das NS-Regime 1943 vom Volksgerichtshof zum Tode verurteilt und hingerichtet worden. Sowohl in Sele/Zell, wie auch am Ort des furchtbaren Geschehens, wurden am Jahrestag der Vollstreckung des Urteils Gedenkfeiern abgehalten.

In Sele-Fara/Zell-Pfarre wurde die Gedenkfeiern mit einem Gedenkgottesdienst für die 13 Opfer eingeleitet. Es folgte eine Kranzniederlegung vor den beiden Gedenktafeln mit den Namen der 13 Opfer. Im Pfarrsaal gestalteten anschließend slowenische Chöre aus Zell/Sele, Eisenkappel/Železna Kapla, Ebriach/Obirsko, Ferlach/Borovlje und der gemischte Chor des BG für Slowenen in Klagenfurt mit Liedvorträgen die Gedenkstunde, in deren Rahmen der Direktor des Slowenischen Gymnasiums, Dr. Reginald Vospernik, die Bedeutung und die Botschaft der 13 Opfer des Widerstandes gegen das NS-Regime für die slowenische Volksgruppe in Kärnten für die heutige Zeit hervorhob.

Der Gedenkfeier im „Grauen Haus“ in Wien, die von slowenischen Chören gesanglich umrahmt wurde, wohnte auch Bundeskanzler Dr. Franz Vranitzky bei. Dieser führte in seiner Rede unter anderem aus:

„Heute vor 45 Jahren wurde in diesem Raum ein furchtbares Urteil an 13 Kärntner Slowenen vollstreckt, die sich – und letzten Endes um den Preis ihres Lebens – dem Zugriff der Vernichtungsmaschine des NS-Regimes entzogen und sich dem Widerstand in Kärnten gewidmet haben. Wir wollen hier und heute dieser 13 tapferen jungen Menschen mit Respekt vor ihrem Mut und vor ihrer Opferbereitschaft

gedenken.

Wir wollen dieses Gedenken aber nicht auf die 13 Slowenen beschränken, die der unmittelbare Anlaß dafür sind, wir sollen nicht der zahllosen anderen vergessen, die zu Opfern dieses Regimes und seiner unmensch-

Nach Alt-Bundespräsident Dr. Rudolf Krichschlager war Bundeskanzler Dr. Franz Vranitzky der zweite hohe Politiker, der im Rahmen einer Gedenkfeier für die Opfer des Widerstandes gegen den Nationalsozialismus eine Rede hielt.

lichen Gesetze wurden, nur weil sie als Slowenen, als Kroaten, als Zigeuner nicht den entarteten rassistischen Normen entsprochen haben. Und letztlich muß dieses Gedenken auch all jene tapferen Männer und Frauen der slowenischen Volksgruppe umfassen, die sich als bewußte Österreicher dem Widerstand gegen den Natio-

nalsozialismus angeschlossen und damit einen wichtigen Beitrag zur Befreiung unseres Landes und zur Wiedererrichtung unseres Staates geleistet haben. Ihr Schicksal muß uns auch heute – und ich betone das immer wieder auch für die Zukunft – eine Mahnung sein, und uns in unserer Entschlossenheit stärken, solchen Denkweisen, solchen politischen Konzepten auch nur den geringsten Spielraum zu gewähren.

Ich will gar nicht die Notwendigkeit der Toleranz ins Spiel bringen; – das halte ich für die selbstverständliche und grundlegende Voraussetzung. Was aber notwendig und noch nicht so selbstverständlich ist, ist die Erkenntnis, daß unsere Volksgruppen und nationalen Minderheiten eine echte und sehr wichtige Bereicherung Österreichs sind – und auch als solche empfunden werden. Durch ihre Sprache und ihre eigenständige kulturelle Tradition machen sie Österreich bunter, interessanter und vielfältiger und bilden darüberhinaus eine wertvolle Brücke der Verständigung und der Zusammenarbeit über unsere Grenzen hinweg mit den Nachbarstaaten.

Selbstverständlich hat jede Minderheit Recht auf Schutz dieser Eigenständigkeit und auf Wahrung ihrer besonderen Interessen. Ich möchte bei der heutigen Gelegenheit nochmals unterstreichen, daß wir uns zu dieser Aufgabe gerne und in einem positiven Sinn bekennen.“

Die Wiener Gedenkfeier, die unter dem Ehrenschutz des Wiener Bürgermeisters Dr. Helmut Zilk und des Bürgermeisters von Sele/Zell Anton Hribnik stand, klang mit Gedenkrede des Zeitzeugen Dr. Tone Jelen sowie des Bürgermeister Anton Hribnik aus.

Beiräte: Verläßt der „Rat“ den Weg der
Aktionseinheit mit dem Zentralverband?

Der eigenwillige Beschluß des Rates der Kärntner Slowenen in Form der Nominierung der Mitglieder für den Volksgruppenbeirat wirft angesichts der überaus schwierigen Situation, in der sich die slowenische Volksgruppe derzeit befindet – mit der Realisierung des Trennungsmodells nach sprachlichen Kriterien an den Volksschulen droht eine der schwersten Schläge gegen die Volksgruppe in der Nachkriegszeit – für viele Volksgruppenangehörige

die Frage auf, ob der „Rat“ bereits im Begriffe ist, den in den letzten 15 Jahren erfolgreich beschrittenen Weg der Aktionseinheit mit dem Zentralverband slowenischer Organisationen zu verlassen.

Im Hauptartikel dieser Ausgabe des „Slovenski vestnik“ wird dem Rat in Erinnerung gerufen, daß es gerade die Aktionseinheit der beiden Slowenen-Organisationen war, die der slowenischen Volksgruppe ein echtes

Profil in Kärnten, in Österreich, und im mitteleuropäischen Raum gegeben hat. Dieses Profil war durch die Tatsache gekennzeichnet, daß in Kärnten eine Minderheit lebt, die mit Selbstbewußtsein und in Einheit bereit ist, für ihre Rechte zu kämpfen.

Der Rat der Kärntner Slowenen hat durch seinen letzten Schritt diese Aktionseinheit in Gefahr gebracht, heißt es in dem Artikel.

„Vestnik“ in „naš
tednik“ v žarišču
mnenj študentov

Glavna urednika glasil obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev Ivan Lukan (Slovenski vestnik) in mag. Janko Kulmesch (naš tednik) sta bila prejšnji četrtek gosta v klubu graških študentk in študentov.

Tema diskusijskega večera pod vodstvom predsednika KSSŠ/G Petra Wuzella je bila seveda ocena obeh tednikov s strani graških študentk in študentov – na tem večeru se jih je zbralo nad 30! – ter trenutna situacija znotraj narodnostne skupnosti s posebnim poudarkom na razhajanju stališč med obema osrednjima organizacijama v konkretnih vprašanjih kot so to sosveti, parlamentarni odbor itd.

Najprej k obema tednikoma koroških Slovencev. Graški študenti so si od obeh glavnih urednikov zaželeli „zdravo distanco“ do organizacije, ki izdaja list, ker bi oba lista z večjo avtonomnostjo pridobila na interesu s strani bralcev in s tem postala še zanimivejša. Glavni urednik Slovenskega vestnika Ivan Lukan je s tem v zvezi poudaril, da je uredništvu vestnika v veliki meri dana samostojnost že sedaj, kar lahko bralci čutijo v vsaki številki. Dodal je, da se tako uredništvo kot izdajatelj zavedata dejstva, da je treba list oblikovati po časopisnih zakonitostih, ne da bi bilo to povezano z odstopanjem od generalne politične linije ZSO.

Ivan Lukan je ob predstavitvi načrtov in ciljev „Slovenskega vestnika“ še posebno poudaril uspešno spremembo lista, ki ni postal le najaktualnejši časopis koroških Slovencev, temveč je močno napredoval tudi vsebinsko. Pozitivno oceno je SV s strani študentk in študentov dobil tudi glede preglednosti lista, stalne mesečne „Vestnikove revije“ in priloge „Gospodarstvo“, pri čem je bilo kritično ugotovljeno, da „naš tednik“ svojčas na ponudbo za tako kvalitetno in objektivno gospodarsko prilogo

ni odgovoril pozitivno.

Oba glavna urednika sta morala sprejeti negativno kritiko zaradi občasnih polemik med uredništvoma obeh listov in polemik med osrednjima organizacijama. Kar se tiče poročanja o kulturni dejavnosti koroških Slovencev, so si klubaši želeli bolj kritičen pristop urednikov.

Razveseljiv zaključek tega diskusijskega večera: kljub nekaterim pomanjkljivostim, ki jih bosta obe uredništvi skušali popraviti, sta „Slovenski vestnik“ in „naš tednik“ nepogrešljiva lista za vsakega koroškega Slovenca, ki si hoče ustvariti objektivno sliko življenja slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Bralke in bralci „Slovenskega vestnika“ pa imajo pri tem še prednost, da je glasilo Zveze slovenskih organizacij na Koroškem v lanskem letu prodrlo tudi v prostor Alpe-Jadran. S tem nudi SV poleg obširne informacije o dogajanju na dvojezičnem ozemlju Koroške tudi vpogled v življenje sosednjih regij in dežel. Iz regionalnega je nastal nadregionalni list, ki ga ljudje vsak teden v večjem številu berejo tudi izven Koroške. S tem pa je list dosegel zastavljen cilj, da prebivalce sosednjih dežel seznanja s problemi koroških Slovencev.

Materinski dan
pri Šoštarju
v Globasnici

Vsi prisrčno vabljeni
na kosilo!

Vašega obiska se veseli
družina Šmrečnik.
Telefon: 0 42 30/211

TRIBUNA BRALCEV

Koncentracijsko taborišče Ljubelj

Kot naročnik „Slovenskega vestnika“ redno spremljam razne prispevke, ki se nanašajo na dogajanja med zadnjo vojno na Slovenskem Koroškem.

Dne 9. marca ste objavili prispevek Miha Pasterka o ljubeljskem predoru. Ker zgodovino ljubeljskega predora in koncentracijskega taborišča Ljubelj, ki je bila podružnica koncentracijskega taborišča Mauthausen, dobro poznam (pisal sem jo šest let), moram opozoriti na nekaj netočnosti v tem članku:

– Prvi politični interniranci so prišli iz Mauthausna na Ljubelj dne 3. junija 1943 (330 internirancev), drugi transport pa je prišel dne 17. julija istega leta (250 internirancev). Večina so bili Francozi. S poznejšimi transporti pa so prišli poleg Francozov še Rusi, Poljaki, Jugoslavlani, Čehi, Luksemburžani, Norvežani, Italijani, Španci, Židi, Holandci, Belgijci in nemški državljani (Nemci in Avstrijci, ki so bili predvsem funkcionarji v samem taborišču ali pa na deloviščih).

– Šef severnega dela taborišča (Lagerführer) je bil SS-Oberscharführer Paul Gruschwitz, roj. 1914, ki je bil dne 10. 11. 1947 pred angleškim vojnim sodiščem v Celovcu obsojen na 12 let ječe in 21. 12. 1951 iz zapora izpuščen. Torej šef severnega taborišča ni bil dr. Brick niti je takšna oseba obstojala, pač pa je po vsej verjetnosti zamenjana z

Walterjem Briezke-jem, ki je bil na celovškem procesu obsojen na smrt na vešalih. Briezke je bil SS-Oberscharführer in Kommandoführer v taborišču na koroški strani. Rojen je bil 2. 6. 1913 v Stettinu, kjer se je dne 5. 7. 1938 poročil z Gertrud Neubauer, ki je leta 1944 stanovala v Stettinu, Prinzenstraße 14. Angleške oblasti so ga obesile dne 10. 3. 1948.

– V Celovcu pa imate ljubeljskega taboriščnega zdravnika dr. Sigberta Ramsauerja, SS-Hauptsturmführerja, roj. 19. 10. 1909 v Celovcu, poročen z Liselotte, roj. 10. 9. 1919. Angleško vojno sodišče ga je na celovškem procesu obsodilo na dosmrtno ječo a je bil že marca 1954 na podlagi „zdravniškega pričevala“ pomiloščen in izpuščen. Kot zdravnik splošne prakse dela v Karfreitsstraße št. 14 (Domplatz), stanoval pa je v Hans Sachs Gasse št. 6.

– Eno celo poglavje v moji zgodovini je posvečeno begu internirancev, kajti uspešnih je bilo 23 od 28 poskusov. Okrog 10 internirancev-beguncev še danes živi.

Zgodovina ljubeljskega taborišča in predora obsega 1080 tipkanih strani, napisanih v slovenščini, končana pa je bila koncem novembra 1987.

Lep pozdrav
inž. Janko Tišler
Zagreb

Hiša srečanja – vaš hotel v centru trga Železna Kapla se priporoča za vsakovrstne prireditve in za dnevni osebni obisk.

HOTEL OBIR

Haus der Begegnung – Ihr Hotel im Zentrum Eisenkappels empfiehlt sich für jede Art von Veranstaltung und zum täglichen Besuch.

8. maja – 8. Mai – materinski dan Muttertag

Za vsako mater smo pripravili majhno darilce. Velika izbira jedi domače in inozemske kuhinje po ugodnih cenah.

Vašega obiska se veselijo vsi sodelavci in vodstvo hotela.

Für jede Mutter ist ein kleines Geschenk vorbereitet. Große Auswahl an günstigen Menüs und internationalen Speisen.

Auf Ihren Besuch freuen sich die Mitarbeiter und Leitung des Hotels.

23. maja, na binkoštni ponedeljek, bomo po vsem Rožu v okviru kolesarske zvezdne vožnje olepšali krajevne table: samo nemškim napisom bomo dodali slovenski napis iz poročila. S to akcijo hočemo opozoriti na dejstvo, da Avstrija trinajdeset let po podpisu državne pogodbe še vedno ni izpolnila obveznosti do slovenske narodne skupnosti. Lahko smo ponosni na dvojezični značaj Koroške, zato se tudi skupno zavzemimo za dvojezično okolje!

Letos v Rožu: Dvojezičnost naj se vidi

Vozili se bomo po petih progah, danes si oglejmo prvo: od Šmarjete do Šentjakoba. Proga je dolga 35 kilometrov, v petih urah in pol bomo imeli vsekakor dosti časa, da jo prevozimo. Na vseh teh 35. kilometrih pa ni niti ene same dvojezične table. Čudno, kajti:

V Šmarjeti smo še pred kratkim imeli slovenskega podžupana; od Šmarjete do Borovelj je vrsta krajev, katerih imena so tako slabo ponemčena, da dvojezičnih napisov skorajda ni

treba: Trieblach, Gotschuchen, Laak, Tratten, Ottrouca – kljub temu bomo obesili slovenske napise, da bodo ljudje vsaj vedeli, odkod pridejo ta čudna imena namesto imen: Treblje, Kočuha, Loka, Trata, Ottrouca. V Borovljah je dvojezično sodišče, priznalo slovensko kulturno društvo z ansambлом Drava, dvojezičnega napisa pa ni; v Borovljah se nam bo pridružili kolesarji iz Sel in iz Slovenjke Plajberka: Sele imajo sicer dvojezični napis, kaži pot

pa vendarle kažejo samo v Zvenkrat se jim pravi samo še Pfarre, pa čeprav so Sele na Slovenskem. Šentjakob ima sicer najbolj slovenska vas na Koroškem. V Feistritz im Rosental doma državni poslanec Karel Rož trenutno upravičeno Smolle in že samo to bi bil lažje „pesmi zatiranih“.

Od Šmarjete do Šentjakoba imamo enajst slovenskih kultur in športnih društev in deset slovenskih občinskih odborov. Udeležite se torej kolesarske vožnje 23. maja, skupno deležem slovenskih izobraževalnih inštitucij in društva SPD Kočevje.

Občina preperečuje delovaje SPD „Trta“

Kako malo veljajo očitno celo uradne pogodbe, ki jih kako slovensko prosvetno društvo sklne npr. glede uporabe šolskih prostorov za razvijanje svoje kulture in informativne dejavnosti, nazorno prikazuje primer Slovenskega prosvetnega društva „Trta“ iz Žitare vasi. Nikakor ne gre več za vsebino prireditve, saj so primeri zadnjih časov pokazali, da društvo v prostorih žitarske ljudske šole očitno ne sme izvesti ne kulturnoinformacijske večera o dvojezični šoli na južnem Koroškem, pri katerem bi sodelovali člani zvezne strokovne komisije, ne prireditve ob 50-letnici anšlusa, pri kateri bi domačini kot „pričevalci“ pripovedovali o lastnih doživetjih iz let 1938 do 1945. Obema prireditvama je nasprotovalo občinsko predstojništvo Žitare vasi, k eni – tisti o šolstvu – pa poslalo celo državno policijo, ki je obiskovalcem prepovedovala vstop v šolo.

GEMEINDE SITTERSDORF
Bezirk Völkermarkt – Kärnten
9133 Miklaushof – Telefon 0 42 37 20 20

AZ 211-0-729/1988 Miklaushof 30.03.1988

Banet Prireditve v ljudski šoli Sittersdorf (Žitara vas) – odpoved
Bezuč Vaša prošnja od 17.05.1988

Slovensko prosvetno društvo SPD Trta Žitarava – Sittersdorf
9133 Miklaushof

Ozira na vašo zgoraj omenjeno prošnjo občina Sittersdorf-Žitarava sporoča, da po sklepu občinskega predstojništva od 28.07.1988 vaši prošnji k uporabi šolskih prostorov v Žitari vasi ne more ustrezati.

Namenjena prireditve 10.04.1988 pa se more izpeljati v sejski dvorani v gasilnem domu v Miklaushofu (Miklavčevu).

Prosim, da vzamete to na znanje.

Z ugodno
(Posod)

Prepoved uporabe ljudski šoli Žitara vas smatramo kot oviranje delovanja tega društva. Zahtevamo, da prekličete, ker nasprotuje tudi omenjenemu dovoljenju Koroškega društva in občini.

Odpeljali se bomo iz Šmarjete ob 9.30, iz Sel in Slovenjke Plajberka ob 10. uri, v Borovlje bomo prispeli ob 10.30, odmor do 11.00, v Šentjanž ob 12. uri, odmor do 12.30, v Sveci ob 13. uri, odmor do 13.30, v Podgorje ob 14. uri, odmor do 14.30 – tam se srečamo s kolesarji iz Celovca; v Šentjakob prispemo ob 15. uri, sledil bo kulturni program.

Slovenske mladinske organizacije

Lokalna televizija: „Koroška danes“ brez slovenščine!

Od ponedeljka dalje predvaja avstrijska televizijska hiša ORF nov spored, namreč takojimenovano lokalno televizijo. To je bil dovoljen vzrok za koroškega intendanta Heinza Felsbacha, da je na predstavitveni tiskovni konferenci govoril že kar o „povsem razveseljivem dejstvu“ in o „najvažnejšem medijskopoličnem koraku zadnjih desetletij.“ Toda z novo oddajo, ki se bo imenovala „Koroška danes“, in bo na sporedu od ponedeljka do petka med 18.30 in 19. uro na drugem avstrijskem programu, se odnos avstrijske televizije do avstrijskih narodnih skupnosti nikakor ne bo zboljšal: „Tudi v novi oddaji ne bo prispevkov v slovenskem jeziku.“

ANDREJ MOHAR

Po tem, kar so odgovorni koroškega televizijskega studia predstavili, že dolgo napovedana, zdaj pa končno urednišča vsaj delna lokalizacija televizijskih sporedov po zveznih deželah ne obeta dosti sprememb v splošnem načinu poročanja iz zveznih dežel, kaj šele iz Koroške. V tej oddaji, ki je koroški oddelek niti ne bo v celoti sam oblikoval, hočejo pač nekoliko obširneje poročati o raznih dogodkih na Koroškem. Sicer intendant Felsbach, glavni urednik aktualne službe Helmut Feucht in koroški kurator v ORF, celovski mestni svetnik Siegfert Metelko zagotavljajo, da bo programska ponudba dosti bolj pestra, toda „skrb“ za objektivnost in izravnost se nikakor ne odraža tudi v tem smislu, da bi koroški Slovenci dobili dnevno vsaj minuto ali dve oddajnega časa v slovenščini.

Celo nasprotno: Metelko, ki je kot predsednik nadzornega odbora koroškega ORF tudi član kuratorija avstrijske televizijske in radijske hiše, je na konkretno tozadevno vprašanje odvrnil le, da bo kuratorij o oddajah za manjšine odločil menda enkrat jeseni, da pa še sploh ni zagotovljeno, kakšna bo oblika teh oddaj, oziroma koliko oddajnega časa bo zanje na razpolago. Izgovarjal se je le na neko delovno skupnost znotraj ORF, ki preiskupnost znotraj ORF, ki preprečuje to vprašanje, o

zagotovilo, da bodo narodne manjšine dobile tedensko vsaj po eno daljšo oddajo, pa ni bilo s strani Metelke slišati niti besedice. Nasprotno, Metelko je govoril samo še o neki vseavstrijski oddaji za manjšine, za katero pač iščejo mesto v takojimenovani programski shemi.

Koroški deželni intendant Felsbach pa o oddajah v slovenščini oziroma oddajah avstrijskih manjšin sploh ni ničesar izjavil. Dostavil je samo, da bo v novi oddaji „Koroška danes“ kdaj tudi kak prispevek o dejavnosti koroških Slovencev, „vključno tematsko, politično ne bo poročilo sodilo v oddajo Čas v sliki.“ Glavni urednik aktualne službe Feucht pa mu je pritril in dejal: „Na to, da bi v tej lokalni oddaji oddajali tudi prispevke v slovenščini, ne mislimo!“

Kaj bomo torej sploh videli v oddajah „Koroška danes“? Na tiskovni konferenci so voditelji koroškega ORF povedali, da nameravajo v novi oddaji poleg prispevkov, ki smo jih bili vajeni v oddaji „Slike iz Avstrije“, sporočati še dnevne vesti in s slikami podložene novice iz deželne politike. Poleg tega nas hočejo menda presenetiti še s športom, kulturo in proti koncu oddaje tudi s prispevki iz ostalih zveznih dežel. Vsaj po teh izjavah je dosti vprašljivo, koliko bo nova oddaja res „zelo razveseljivo dejstvo“, ali pa bo ostala provincialna, za kakršno jo je označil namestnik glavnega urednika Profila Tramontana.

Oddajo „Koroška danes“ bodo oblikovali: (z leve): Helmut Feucht, Wolfgang Dietmar, Heinz Felsbach, Walter Genser, Andreas Blasnik, Helga Suppan, Liliane Roth-Rothhorst.

NA KRATKO

Podpora za Obir

V posebni izjavi zahteva Zvezno predsedstvo sindikata delavcev v kemični industriji od „vseh pristojnih“, še posebno pa od ministrice Flemmingove, naj se v zadevi Tovarne celuloze Obir zavzamejo za to, da bo gospodarsko zdravje podjetja dobilo sredstva za sanacijo okolja.

Sindikat v svoji izjavi ugotavlja, da Obir deluje v kritični regiji. Na koncu pa sindikat delavcev v kemični industriji zagotavlja podjetju, ki je gospodarsko sposobno preživeti in v veliki meri pripravljen pokriti potrebne investicije iz lastnih sredstev, popolno podporo v nadaljnjem boju za ohranitev delovnih mest.

Torej izjava v podporo rebrskim delavcem in prebivalcem kapelske regije.

Novi svetovalci

Deželni svetnik za vprašanja varstva okolja Max Rauscher je na posebni tiskovni konferenci napovedal, da so na Koroškem usposobili že 15 posebnih svetovalcev za vprašanja okolja. Od 1. junija 1988 dalje pa bodo, tako je dejal Rauscher, te osebe zaposlene pri različnih zvezah za odstranjevanje smeti. S tem ukrepom hočejo izkoristiti vse možnosti boljše ponovne predelave določenih odpadkov. Odgovornim delajo posebne skrbni še takojimenovani posebni odpadki, toda tudi za te hočejo do leta 1989 najti ustrezno rešitev.

10 let vrtca „Naš otrok“

Na občnem zboru društva „Naš otrok“ so pretekli teden izvolili nov odbor: predsednica je še nadalje Marija Sikoronja, podpredsednica Rezika Iskra, tajnik Janko Merkač, blagajničarka pa Magda Wedenig. V poročilu je predsednica Sikoronja poročala, da tri zaposlene vzgajajo skupaj 35 otrok v šoli in vrtcu, dodatno pa obiskuje tečaj slovenščine še 25 otrok iz ljudskih šol.

Vrtec obstaja v okviru društva „Naš otrok“ že deset, šola pa 12 let. Predsednica je izpostavila, da so odgovorni v društvu z dosega delom zelo zadovoljni, da pa jim še vedno dela veliko težav financiranje delovanja. Dr. Franc Merkač pa je občnemu zboru društva „Naš otrok“ predstavil svoj novi projekt. Ukvarja se namreč z metodiko in didaktiko predšolske vzgoje, pripravlja pa tudi poseben priročnik za dvojezično vzgojo v vrtcih. S svojimi izjavami pa je dal udeležencem občnega zbora dosti pobud za nadaljnje delo.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Sreda 4. 5. 20.00	Univerza v Celovcu	PETER HENISCH bere iz „Die kleine Figur meines Vaters“ in iz romana „Steins Paranoia“ (avstrijski Žid se vrne iz Kanade v Avstrijo). Ponovitve 4. 5. ob 20.00, Kleiner Rathssaal, Beljak	
Petek 6. 5. 19.00	pri Pušniku v Ločah	SREČANJE S PESNICAMA DORLI HAMMERSCHALL IN MILICO HROBATH	Slovensko prosvetno društvo Jeka-Baško jezero
Sobota 7. 5. 20.00	farna dvorana v Šmihelu	„PONIŽANI IN RAZŽALENI“ Koncert MePZ Rož	KPD Šmihel
Sobota 7. 5. 14.00	Slovenska prosvetna zveza, Tarviser Straže 16, Celovec	„UMETNOST GOVORJENJA“ Seminar iz retorike, vodja: univ. prof. dr. Boris Grabner. Seminar je namenjen kulturnim in političnim funkcionarjem in funkcionarjem in vsem, ki morajo pogostokrat spregovoriti, utemeljevati in prepričevati. Predvidena so štiri dve do triurna srečanja. Cena: 500 šil. pri najmanj 10 udeležencih.	SPZ
Sobota 7. 5. 20.00	farna dvorana v Žvabeku	10 LET PEVSKO-INSTRUMENTALNE SKUPINE ŽVABEK Sodelujejo: Oktet Suha, Otroški zbor Žvabek, Hubert Krop, Štirje „J“, instrumentalisti, pevsko instrumentalna skupina.	Katoliško prosvetno društvo Drava

MATERINSKE PROSLAVE – MATERINSKE PROSLAVE

Petek 6. 5. 18.00	gostilna Perdacher v Holbičah	Materinska proslava Nastopajo: Otroci iz vrtca, zbor ljudske šole, flautisti	SPD Edinost Škofice
Sobota 7. 5. 16.30	pri Cingelcu na Trati	Družabno srečanje ob materinskem dnevu Sodelujejo: Otroška skupina Glinje, učenci glasbene šole iz Borovlj, Igralska skupina KPD Planina (Igra: Androkles in lev)	Slovensko prosvetno društvo Borovlje
19.30	Kulturni dom v Šentprimozu	Materinska proslava Sodelujejo: Otroci iz vrtca, šolska mladina in mlajši mladinski zbor SPD Danica	Slovensko prosvetno društvo Danica
20.00	Kulturni dom na Brnci	Materinska proslava Spored povezuje Milica Hrobath in Margarethe Kröpf. Po prireditvi ples (igra ansambel Drava), sodeluje Volsktanzgruppe Fürnitz-Faakersee.	Mešani pevski zbor SPD Dobrač in MGW Wurzenpaß
20.00	Gospodinjstva šola v Šentupertu pri Velikovu	Materinska proslava Spored: Igra: Medvedek na obisku (Leopold Suhodolčan) – nastopa Igralska skupina SPD Lipa; instrumentalna skupina; otroška mladina s prizorom.	Prosvetno društvo Lipa
20.00	Kulturni dom v Dobri vasi	Materinska proslava	Otroški zbor SPD Srce
Nedelja 8. 5. 14.00	šola v Kotu	Materinska proslava	SPD Herman Velik in šolska mladina v Selah-Kotu
19.30	pri Miklavču v Bilčovsu	MATERINSKA PROSLAVA	Slovensko prosvetno društvo Bilka

MATERINSKE PROSLAVE – MATERINSKE PROSLAVE

Sreda 11. 5. 19.30	Katoliški dom prosvete v Tinjah	AUSCHWITZ Informacija – diskusija – refleksija Mag. Dietmar Innerwinkler (nem.), Celovec	Sodalitas
Četrtek 12. 5. 20.00	Posojilnica Pliberk	GOST MESECA Večer z Jankom Messnerjem	Slovensko prosvetno društvo Edinost
Četrtek 12. 5. 20.00	Ljudska šola v Žitari vasi	VIGREDNI KONCERT	Slovensko prosvetno društvo Trta
Četrtek 12. 5. 10.30	na Radišah	OTROŠKI DAN „Včeraj, danes, jutri“	

RAZSTAVE

Galerija Tinje	Razstava del Tonija Seiferta (slike) do 9. junija
Galerie in Stadthaus	Günter Brus – Arnulf Rainer (skupna del) do 5. 6.
Mohorjeva knjigarna Celovec	IŠČEM SVOJ TAO Razstava del Majde Zorko-Gašparič (Kitajsko slikarstvo)
Kulturna taberna Pri Joklenu	Razstava del slikarke Loretta Viscuso (Benetke) akvareli, radiranke
Galerie 61, Celovec	GIUSEPPE ZIGAINA (Italija) Olnate slike, gvaši in radiranke. Od 27. 4. do 3. 6. (po. – pet. 15.00 – 18.00) Po otvoritvi 27. 4. bo ob 19.30 uprizaritev madrigalne komedije „Barca di Venezia per Padova“ (Adriano Banchieri – 1623) – nastopa HORTUS MUSICUS.
do 15. 6.	Narodna galerija v Ljubljani, Prežihova 1
	KITAJSKO SLIKARSTVO DINASTIJ MING & QUING Razstava je odprta vsak dan od 10. do 18. razen ob ponedeljkih

OBIŠČITE V SLOVENIJI

SLOVENSKI VESTNIK

Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje. **Zastopstvo za Jugoslavijo:** ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. **Letna naročnina:** 300 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 12.000 dinarjev. **Oglaš:** 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 900.000 dinarjev.

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. **Uredništvo in uprava:** 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telex 42 20 86 ZSO. **Glavni urednik:** Ivan P. Lukan; **urednika:** Andrej Kokot, Andrej Mohar.

Kitajska umetnost v Ljubljani

V Narodni galeriji v Ljubljani bo do 15. junija odprta razstava kitajskega slikarstva od 15. stoletja dalje, odnosno obdobja dinastij Ming in Čing. Na ogled je štirideset umetnin, ki so prvič razstavljene izven domovine svojih ustvarjalcev. V Ljubljani so zelo ponosni, da je slovensko glavno mesto prva postaja te izredne razstave, ki bo za tem potovala še v druge kulturne centre Jugoslavije in Evrope.

Priporočamo, da ne zamudite enkratne priložnosti in si ogledate bisere kitajske likovne umetnosti. Ogled je možen tudi v skupinah, kar je treba predhodno najaviti. V tem primeru Narodna galerija poskrbi tudi za vodstvo skozi razstavo, kar je za slehernega obiskovalca tem bolj pomembno, ker je deležen razlage poklicanega strokovnjaka o celoti in posameznih eksponatih.

Izšel je Vestnik Koroških partizanov

YU ISSN 0350-7130

LJUBLJANA
19871-4
LETNIK XXIVESTNIK
KOROŠKIH PARTIZANOVSLOVENSKA
ŠTUDIJSKA
KNJIŽNICA

brezplačno izposoja knjige.
Svoje prostore ima v Mladinskem domu, Mikschallee 4, 9020 Celovec

1) BOHORIZH A. Articae horulae succisivae-proste zimskae urice. Maribor: Obzorja, 1987 – 331 str.

2) DEVETAK S.&M. ŠULC&B. JESIH Šolstvo za Slovence na Koroškem – sožitje ali ločevanje? – Ljubljana: Inštitut za narodnostna vprašanja, 1988 – 269 str.

3) FRANKL V. E. ...trotzdem Ja zum Leben sagen: ein Psychologe erlebt das Konzentrationslager. – (5. Aufl.) – München: Kösel, 1981 – 197 str.

4) KMECL M. Slovenska postna premissljevaja. – Ljubljana: Cankarjeva založba 1987 – 167 str.

5) KURT WALDHEIMS KRIEGSJAHRE: eine Dokumentation. – Wien: Carl Gerold's Söhne Verlagsbuchhandlung K.G. 1987 – 272 str.: ilustr.

6) LEBEN IN ZWEI KULTUREN: Beiträge zum internationalen Volksgruppensymposium Schlaining. 25.-28. Mai 1986. Izdali Krščanska kulturna zveza, Slovenska prosvetna zveza. – Salzburg: Verlag Grauwerte im Institut für Alltagskultur – 180 str.

7) SEM ZALJUBLJEN BIL: slovenske ljudske pesmi/ priredil Jožko Kovačič. – Celovec: Krščanska kulturna zveza, Slovenska prosvetna zveza, 1987 – 48. str.

8) STEPHENS M Minderheiten in Westeuropa. – Husum, Matthesen, 1979 – 662 str.

Veslimo se vašega obiska

OGLAS

Brošuro „Ljubezen zdravi“ lahko brezplačno naročite na naslovu: Univerzalno življenje/Universelles Leben, Postfach 140, 5016 Salzburg.

Pravkar je izšel Vestnik koroških partizanov. Gre za zadnjo dvojno številko letnika 1987. Zaradi finančnih težav je izšla pozneje. Kljub temu je v brošuri aktualna vsebina. Razveseljivo pa je, da bo izšla že v teh dneh nova številka. Revija vsebuje tudi mnogo čtiva, ki se nanaša na našo narodno skupnost. Uvodni članek je napisal dr. Vladimir Klemenčič. V njem z znanstvenega vidika razpravlja o koroškem pedagoškem modelu; torej članek, ki ga je treba prebrati. Omeniti je treba še bogato bibliografijo Pavla Žaucerja Matjaža.

Vestnik koroških partizanov lahko naročite pri ZKP in v knjigarni „Naša knjiga“.

Koncert glasbene šole

Glasbena šola je spet priredila koncert; tokrat v Modestovem domu v Celovcu. Čeprav to še ni bil zaključni koncert, so nastopili učenci vseh oddelkov Glasbene šole na Koroškem. Tako so imeli številni obiskovalci priložnost slišati dosežke učenja igranja na raznih instrumentih. Učenci Glasbene šole na Koroškem se enakovredno merijo z deželno glasbeno

šolo, kar potrjujejo tudi uspehi na raznih tekmovanjih doma in v tujini, saj naši učenci dosegajo celo prva mesta.

Kot kaže naš zgornji posnetek, so bili udeleženci, med njimi tudi vodilni strokovni in organizacijski predstavniki glasbene šole, s koncertom v Celovcu, ki je bil preteklo sredo, zelo zadovoljni. Žal pa je še vedno prisotna negoto-

vost, ker se Glasbena šola na Koroškem bori s hudimi finančnimi težavami. Vendar se delo na tem področju močno obrestuje, kot je znova potrdil koncert v Modestovem domu. Svoje najboljše dosežke pa bo glasbena šola predstavila na zaključnem koncertu začetka junija, ko bodo nastopili učenci, ki so šolsko leto zaključili z odliko.

Marijan Krištof in Majda Oschgan

OŽO izdal novo ploščo

Obirski ženski oktet (OŽO) je pravkar izdal svojo tretjo gramofonsko ploščo, ki je prva po smrti pokojnega ustanovitelja, vodje in skladatelja Valentina Polanška. OŽO torej nadaljuje tradicijo, s katero je pričel pod

Polanškovim vodstvom, poje njegovo in našo pesem.

LP-plošča je dragocena z več vidikov. Za umetniškega vodjo je ansambel pridobil znanega dirigenta prof. Janeza Boleta, ki je bil svojčas vodja Slovenskega okteta

in drugih znanih slovenskih vokalnih ansambljev. Nova plošča pa je ljubiteljem dragocena tudi zato, ker so na njej posnetki Polanškovih skladb, za katere je tudi sam napisal besedila. S tem se nam Polanšek predstavlja kot umetnik dveh oz. treh dimenzij.

Plošča nosi naslov „Tam doli Drava se blešči“. Na njej je posnetih 15 pesmi, ki jih oktet poje z velikim občutkom in mojstrsko interpretacijo.

Ploščo sta izdala Založba Obzorja Maribor in Glasbeno založništvo Helidon v Ljubljani. Na ovitku je kratka predstavitev Valentina Polanška in njegovih verzov – napisal jo je umetniški vodja Bole – in tudi podatki o njegovem delu kot glasbenem interpretu.

Prepričani smo, da bo nova plošča našla mnogo ljubiteljev Polanškove pesmi in vokalnega izražanja sploh tudi med našimi rojaki. Na voljo je pri OŽO oziroma SPD „Valentin Polanšek“, kupite pa jo lahko tudi v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu.

Nagrajena koroška slovenska pisatelja

Koroška slovenska pisatelj Janko Ferk in Gustav Januš sta v teh dneh prejela literarni nagrado.

Janku Ferku so za v nemščini napisani pesniški manuskript „ich versehe die wand der welt mit schrift“ dodelili razvojno nagrado Körnerjevega sklada. Zbirko je pred dnevi v posebni oddaji predstavil koroški radio.

Ferk je pripravil manuskript za knjižno izdajo.

Avstrijsko avtorsko združenje „Literar Mechana“ je nagradilo Gustava Januša z delovnim dodatkom za leto 1988. Januš bo v tem letu prejel mesečno 12.000 šilingov. „Literar Mechana“ podeljuje nagrade iz jubilejnega sklada. Nova Januševa pesniška zbirka bo izšla še v tem letu.

Okrogle obletnice

V nedeljo je Klub slovenskih občinskih odbornikov počastil v Bilčovsu okrogle obletnice treh svojih članov: Tonija Krušica iz Velinje vasi, ki je postal star 60 let, ter 50-letnika Jožeta Stickra iz Šentjakoba in Raimunda Greinerja iz Globasnice. Predsednik Kluba Mirko Kumer, tajnik ZSO dr. Mar-

jan Sturm, predsednik NSKS dr. Matevž Grilc ter državni poslanec Karel Smolle so jubilantom izrekli čestitke. Pridružuje se jim tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

Čestitamo tudi Stanku Vavtiju, članu Nadzornega odbora ZSO ter Marku Wieserju, ki te dni slavita svoj 60. življenjski jubilej.

Kulturniki aktivni na raznih področjih

„Ne popustimo zaradi obljubljenih drobtinic“ je dejal predsednik SPD „Valentin Polanšek“ dr. Gusti Brumnik na društvenem občnem zboru. Zavedati se moramo, da vstop v sosvet lahko pomeni razvrednotenje osrednjih organizacij, saj utegne sosvet postati kontaktni organ z vlado. Poudaril je, da sta bila v preteklem letu v središču društvenega delovanja predvsem dva problema: skrb zaradi delovnih mest v tovarni „Obir“ in grozeča uresničitev „pedagoškega modela“. Zato so se Obirčani v velikem številu udeležili protestnih demonstracij na Dunaju in Celovcu.

Tajnica društva Marta Polanšek je poročala o pestrem delovanju društva in njegovih sekcij. Posebno aktiven je Obirski ženski oktet. Po diskusiji so soglasno izvolili odbor. Poleg predsednika in tajnice so prevzeli funkcije še Monika Hribar (podpredsednica), Toni Karničar (2. tajnik), Nuži Furjan (blagajnik), Vida Brumnik (2. blagajničarka), Izidor Oraže in Dolfi Štern (preglednika). V odboru sodelujejo še Franc-Jozef Smrtnik, Folti

Pavlič, Berti Kutschnig, Peter Haderlap, Justina, Vida in Emanuel Polanšek, Peter Karničar in Franci Haderlap. Občni zbor je s svojimi „hiti“ zaključila družina Lipuš.

Prof. Manfred Pratsch iz Horna je dober znanec vseh, ki so sodelovali pri Veliki puntariji in Miklovi Zali '87. V soboto je postal častni član društva „Vinko Poljanec“ v Škocijanu. Počastitev so opravili v okviru občnega zbora, ki je bil pri Piceju na Žamanjah. Dr. Janko Malle mu je ob tej priložnosti podelil spominsko plaketo SPZ. Malle pa je tudi pozval društvenike, da bi se ob petdeseti obletnici priključitve spomnili Vinka Poljanca, prve žrtve nacistične strahovlade, s spominsko proslavo.

Slej ko prej je moški zbor Vinko Poljanec najvažnejši del društvenega dela. Ob tem je treba omeniti tudi poletne prireditve ter skrbno urejeno društveno knjižnico, za katero skrbi Anica Riegelnik. V odbor so bili izvoljeni Miha Kap (predsednik), Čik Lojze (podpredsednik), Franz Starz (tajnik), Daniela Slugovec (blagajničarka) in njen namestnik Šiman Wrulich.

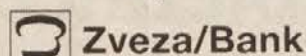
Družina Lipusch iz Strpne vasi.

DEVIZE / VALUTE

Devizni tečaji 2. 5. 1988

	Nakup	Prodaja
us \$	11.77	11.87
can \$	9.59	9.69
angl. £	21.98	22.24
irl	18.65	18.91
sfr	843.65	846.05
bfr	33.56	33.76
ff	205.86	207.74
hfl	625.56	628.44
dm	701.68	704.52
lit	0.937	0.955
dkr	182.00	183.40
nkr	190.47	191.93
skr	200.09	202.11
fmk	293.80	296.20
esc	8.44	8.80
ptas	10.56	10.72
yen	9.43	9.46

Posreduje

Valutni tečaji 2. 5. 1988

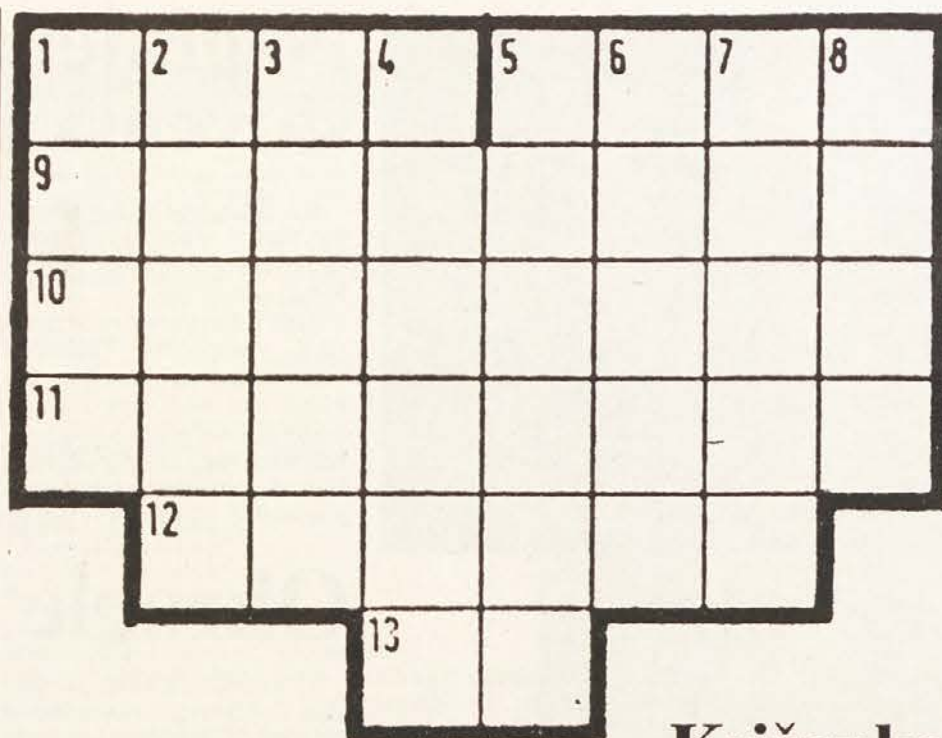
	Nakup	Prodaja
din	0.60	0.90
us \$	11.55	12.15
can \$	9.30	9.90
angl. £	21.50	22.70
irl	18.40	19.40
sfr	834.50	854.50
bfr	32.90	34.10
ff	202.00	212.00
hfl	618.50	634.50
dm	694.20	710.60
lit	0.925	0.975
dkr	178.50	185.50
nkr	187.00	194.00
skr	196.50	203.50
fmk	288.50	299.50
esc	8.10	9.30
ptas	10.30	11.00
yen	9.20	9.50

LOTTO

12 22 26 35 37 45 (30)
brez jamstva

TOTO

2X1 211 11X 1X1

Križanka brez črnih polj

Rešitev iz zadnje številke

1	L	K					
2	G	I	A	P			
3	P	E	S	N	I	K	
4	P	O	N	T	O	N	I
5	E	L	E	O	N	O	R
6	S	T	R	N	I	T	E
7	E	R	A				T
8	T	A	T	V	I	N	A
9	A	K	O	R	D	I	
10		R	A	U	L		
11	P	R	S	T	N	I	C
12	R	A	K	I		N	A
13	O	D	I	N			R
14	S	I	P	A	L	N	I
15	V	O	L		A	R	G
16	E	L	I		B	A	R
17	T	O	N		O	V	A
18	A	G			D	I	D

Povprečna dolžina v tej križanki je kar 5,33 črke. Izračunate jo tako, da število polj pomnožite z 2 in delite z vsoto in navpičnih besed. Običajna povprečna dolžina v simetričnih križankah je okoli 4,7 črke.

Vodoravno: 1. vrsta preprog, ki se imenujejo po severnofrancoskem mestu Arrasu, kjer so jih začeli izdelovati, 5. spirala; naziv ljubljanskega filmskega podjetja, 9. vodja kake skupnosti, 10. nevednež, praznoglavec, 11. pripadnica velike evropske etnične skupine, 12. sladek južni sadež, 13. skrajni konec kopnega, ki sega v morje.

Navpično: 1. sveti bik starih Egipčanov, simbol kmetijstva, 2. smučarsko središče na Pohorju, 3. hebrejski pripovednik, ki je leta 1966 dobil Nobelovo nagrado skupaj s pesnico N. Sachs (Samuel Josef, njegov pravi priimek je Czaczkes), 4. spisek tujih besed po abecedi, 5. pismeni izkaz o izročitvi blaga v skladišče, 6. ime slovenske slikarje Kobilce, 7. pred leti dolgoletni vratar angleške nogometne reprezentance; tudi ime otoka med Avstralijo in Novo Gvinejo, 8. grška pokrajina in istoimensko mesto v južnem delu Epira.

sestavljal Jože Petelin

TEDENSKI HOROSKOP

LEV (23. 7. – 23. 8.)

Vselej tudi pogum ne pomaga. Raje bodite bolj previdni v svojih odločitvah in se temu primerno tudi obnašajte.

DEVICA (24. 8. – 23. 9.)

Včasih vas nenadoma zanese v drugo smer, kot si želite. Odpravite najprej pri sebi vse glavne napake in lažje vam bo. Ob koncu tedna vas čaka presenečenje.

TEHTNICA (24. 9. – 23. 10.)

Nič še ni zamujeno. Bodite prepričani, da imajo tudi drugi ljudje podobne težave kot vi. Zato se ne dajte.

Vaša srečna številka je devetindevetdeset.

ŠKORPIJON (24. 10. – 22. 11.) Imajte v mislih vse tisto, o čemer se vam včeraj še niti sanjalo ni. Tu je predvsem vaš osebni ponos, ki ga trenutno skoraj nimate. Vaša srečna številka je trinštirideset.

STRELEC (23. 11. – 21. 12.)

Premagajte bedaste predsodke, ki vas obhajajo. Proti koncu tedna vas bo vznemirila nenavadna vest, ki bo spremenila tok vašega premišljevanja.

KOZOROG (22. 12. – 20. 1.)

Vihravi podvigi vaše osebnosti morajo imeti tudi svoje posledice. Nič se ne čudite, če boste doživeli kaj neprijetnega. Vse pa se bo srečno končalo.

Vaša srečna številka je dve.

VODNAR (21. 1. – 18. 2.) Premagajte svojega demona v sebi. Bodite sproščeni in zaupajte vase in v svoje prijatelje, ki vam želijo samo dobro.

Vaša srečna številka je trinajst.

RIBI (19. 2. – 20. 3.) Spet se bodo stvari zapletle, če ne boste previdni. Izgubljeno prijateljstvo je težko obnoviti. Tega se morate v resnici bolj zavedati. Vaša srečna številka je deset.

OVEN (21. 3. – 20. 4.)

V vaši srečni navezi se je nekaj premaknilo, pa bodite previdni, da ne bo razpoka še več ja. Varujte, kar imate. Potrudite se za to z vsemi sredstvi.

Vaša srečna številka je tri.

BIK (21. 4. – 21. 5.) Ne bodite neučakani. Vse vaše zamisli morajo imeti tudi realno podlago. Le tako se bo življenje odvijalo v pravo smer. Ravajte po pravilu: dvakrat premislite, enkrat urežite. Vaša srečna številka je pet.

DVOJČKA (22. 5. – 21. 6.)

Ne tarnajte in ne objokujte svoje usode. Raje krepko pljunite v roke in vse bo šlo naprej kot namazano. Uspeh ne more izostat, zato veselo na delo.

Vaša srečna številka je sedem.

RAK (22. 6. – 22. 7.) Ne bodite tako neučakani. Mlini meljejo počasi, a zagotovo. Težave bodo izginile, celo več, življenje bo popoprano s prijetnimi erotičnimi dogodki. Le pogumno!

Vaša srečna številka je sedemnajst.

KAROLINA KOLMANIČ Izzvenela je pesem

Čez minuto, morda dve ali celo več, je pridrla v kuhinjo in robantila:

„Kaj, še sem na daljavo me bo komandiral! Kje smo bili vse praznike, da je slušalka vedno gluha. Kaj pa mene briga, kje je on veseljačil. Če bi bil kaj moža, bi prišel domov kot vsi drugi.“

Vera se je pristno nasmejela: „To bi gledal, ko bi mu povedala, da si na morju.“

„Kaj gledal! Otrpnil bi, da si je žena sploh drznila kaj takega. Vse življenje je bil vajen, da sem ga čakala lepo doma kot kos pohištva ali pa psiček. In zdaj, ko sem končno iz svojega življenja naredila več kot bi smela, me bo zasliševal! Si me slišala, kako sem mu zabrusila!“

„Nekaj res“, je malomarno odvrnila in pomivala naprej.

Taščo je očitno možev poziv tako razkačil, da je zaloputnila vrata in se odpravila na svoj popoldanski počitek. Vera si je kar na kuhinjski mizi razgrnila svoje knjige in note in se poglobila vanje. Misel na bližajočo se revijo je bila zanjo

zaskrbljujoča. Komaj se je dobro zatopila v delo, se je pripeljal Emil.

„Dober dan! Kakor vidim, je mama prispela.“

„Je. Šla je malo počivat.“ Pospravila je mizo in mu hitro postregla s kosilom. Ni še použil juhe, ko se je med vrati že prikazala mati.

„Oho, mama, kaže, da si se dobro oddahnila.“

„Ne pretiravaj! Pravkar sem se osvežila v kopalnici.“

Vera se je zapičila v njene obrvi in res je namesto ostre črte štrlelo le nekaj redkih svetlo rjavih dlačic.

„In kako je bilo?“

„Dobro. Še bom šla.“

„S prijateljico, se razume?!“ je jedko pripomnil.

„Seveda in z njenim možem in...“

Sin jo je pomenljivo ošvrknil, ona pa, kot bi se ustrašila lastnih besed, je prešla v napad: „Zdaj me boš še ti zasliševal. Menda sem polnoletna.“

Vera se je ozrla proti možu, ki je uprl vanjo svoj vprašujoči pogled.

„Nič nimam pri tem. Jaz je nisem...“

„Seveda ne. Gospod oče iz Švice se je oglašil. Vse ga zanima.“

„Mogoče se mu je sanjalo, da hodiš po krivih poteh.“

„Ti pa nekam svetopisemske pesmice poješ! Jaz ne poznam nobenih krivih poti. Zame so vse ravne; tudi če zavijem na levo ali na desno.“

Ženska, ki jo mož zapusti, je svobodna.“

„Mama, v teh nekaj dneh so te poštono prenetili. Postala boš prava feministka.“

„Veš, z menoj se nikar tako učeno ne pogovarjaj!“

„Že dobro, mama. Saj ti nič ne oporekava.“

In napočil je dan, ki je postal Vero pred veliko preizkušnjo. Za njo je bila noč brez spanca. Že res, da je ni nihče gnjavil, kako in kaj pričakujejo od nje, a sama je natanko slutila. In te težke pesmi! Zdelo se ji je, kot da je Pogačar za nalašč izbral tak program, ki ga ona v treh tednih ni kos tako izpeljati. Proti jutru, ko so bile misli treznejše, se je zavedala, da sta

rejšega kolega krivično ocenjuje. Zakaj pa je le zvalil to občinsko srečanje nanjo? Pomirjevalni tableti sta učinkovali proti jutru in zjutraj jo je tašča prišla buditi:

„Vera, zdaj pa moraš vstati.“

Osupla se je ozrla na uro. Kazalec je zlezal že krepko čez sedem.

Vstala je in med tem jo je tašča prebodla z vprašanjem: „Je moral Emil pobegniti iz spalnice?“

„Nisem ga silila. Sam je šel, ker ni prenesel mojega premetavanja. Jaz ga razumem. Lahko bi tudi on mene pregnal.“

S temi besedami je odšla v kopalnico. Ko se je vrnila, je tašča že zlagala posteljnino na okno.

„Če ti bo kaj laže, te lahko prideva oba poslušat“, je dejala že med vrati.

(dalje prihodnjič)

Iščemo

**vodjo marketa
v Skofljah.**

Interesenti naj se javijo na telefonsko številko 04274/2880.

DELO V INOZEMSTVU

Izšla je knjiga, ki vas obširno informira o delovnih dovoljenjih, o plačah, delovnih in stanovanjskih razmerah, o vizah, potnih stroških, klimi itd. Dobite tudi naslove podjetij, ki potrebujejo delovno silo v Evropi, ZDA, Kanadi, Zahodni Indiji, Avstraliji in na Daljnem vzhodu. Nudijo vam delo npr. v kovi-narstvu, potrebujejo voznike, turistične vodiče, zaposlite se lahko v hotelih in restavracijah, kot aupair, na luksuznih križarjenjih.

Če se za to zanimate, nam pišite! Brezplačne informacije dobite, če pošljete že frankirano kuverto na naslov:

CENTRALHUS
Box 48, S-142
Stockholm Švedska.

P.S.: Delovnih mest ne posredujemo!

4.-10. 5.

TV AVSTRIJA 1

TV AVSTRIJA 2

TV LJUBLJANA

V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI

SR

10.30 Zanke strahu; 16.30 Dagobert in Lalobe; 17.05 Nekoč je bil... človek; 17.30 Pustolovščine Toma Sawyera in Huckleberry Finna; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Praksa v Bülowbognu; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Velikansko kolo; 22.00 Scaramouche, galantni Marquis.

16.00 Wurlitzer; 17.00 Graditi, stanovati, živeti; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Magazin Alpe-Jadran; 18.30 Lokalni TV-sporred; 19.00 Čas v sliki - Znanje danes - Kulturni žurnal; 20.15 Mirovna polka; 21.40 Zrcalne podobe; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Šport; 23.55 Aktualno.

10.00 Ženska zgodba; 17.20 Videostrani; 17.35 Zrcalce; 17.45 Erazem in potepuh; 18.15 Poljudnoznanstvena oddaja; 18.45 Risanka; 20.05 Film tedna: Koža; 22.15 Plesni nokturno: Omen; 22.25 Dnevnik; 22.40 Zagorske impresije; 22.50 Videostrani.

ČE

10.30 Kapetan Nemo; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Inšpektor Gadget; 17.30 Skrivnostni svet Polly Flint; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.30 Praksa v Bülowbognu; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Tele-as; 21.45 Loto-studio; 21.55 Ana Christie; 23.20 Uporniki Liang Šan Poja.

16.00 Wurlitzer; 17.15 Ekspedicija na dno morja; 18.00 1-2-X (nogomet in toto); 18.30 Lokalni TV-sporred; 19.00 Čas v sliki - Znanje danes - Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 21.05 Dinastija - Denverjev klan; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Pomne-nje; 23.25 Podobe sovraštva.

10.00 Glasbena vzgoja; Kulturna dediščina; 11.10 Piknik pri Hancing Rocku; 16.40 Mozaik; 17.50 Indijanske legende; 18.15 Slovenski ljudski plesi; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Tednik; 21.10 Izpovedi pustolovca Feliksa Kruhla; 22.10 Dnevnik; 22.25 Jubilejna teveteka; Videostrani.

PE

10.30 Scaramouche, galantni Marquis; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Kalimero; 17.30 Okoli sveta; 18.30 Praksa v Bülowbognu 19.30 Čas v sliki; 20.15 Nerešeni akti XY; 21.20 Mala umetnost kot obramba v sili; 22.45 Komadi umetnosti; 23.00 Tretja Walpurgijina noč.

16.00 Wurlitzer; 16.45 Hotel; 17.30 Divjim živalim na sledi; 18.00 2X7; 19.00 Čas v sliki - Znanje danes - Kulturni žurnal; 20.15 Živalski vrtovi - paradiž ali zapor?; 21.20 Znanje specialno; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Poslednji lov; 0.00 Nerešeni akti XY; 0.05 Aktualno; 0.10 Mala zapeljivka.

10.00 Tednik; 11.00 Svet na zaslonu; 11.40 Izpovedi pustolovca Feliksa Krulla; 16.15 Videostrani; 16.30 Mozaik; 17.30 V znamenju dvojčkov; 17.50 Grizli Adams; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Gospa Monsorojska; 22.10 Dnevnik; 23.50 Videostrani.

SO

10.35 Ana Christie; 14.30 Kukavičje jajce; 16.00 Otroški Wurlitzer; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Erikov kaos; 18.00 Mi; 18.30 Nogomet; 19.00 Veselo v soboto; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Uspešni; 21.55 Pesem gre okrog sveta; 23.10 Yes ministriški predsednik; 23.35 G. R.s rok-šov.

15.05 Klub XL; 16.20 Serenadni koncert; 17.00 Sklenil sem ostati politik; 18.00 Trailer; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki - Znanje danes - Kulturni žurnal; 20.15 Božanska; 21.55 Šport; 22.30 Orožje mogočnih; 0.20 Aktualno; 0.25 Dolga ježa - vestern; 1.55 Poročila; 2.00 Ex libris.

8.50 Erazem in potepuh; 9.20 Makedonske narodne pripovedke; 9.50 Ex libris; 10.50 Republiška revija MPZ Zagorje; 16.50 Videostrani; 17.05 Srečno Kekec; 18.25 Kratek film; 18.45 Risanka; 19.01 Knjiga; 20.20 Žrebanje; 20.30 Vrnitev v paradiž; 22.45 Dnevnik; 23.00 Stanodajalec.

NE

10.35 Tedenski obzornik; 11.00 Tiskovna konferenca; 13.55 Burleska; Zdaj ali nikoli - s pesmimi Georga Danzerja; 16.00 Poročila za otroke; 16.10 Iščemo moža za mamo; 17.40 X-Large; 19.20 Žrebanje lota; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Ljudje, ki pomagajo - 125 let Rdečega križa; Matere; Antonio Vivaldi.

9.35 Dediščina: kultura Židov; 15.00 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Znanje-specialno; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki; 19.48 Primer ljudskega pravobranilca; 20.15 Mož, ki je preveč vedel; 22.15 Vizija; 22.20 Francija je volila; 22.50 Mister univerzum; 0.30 Aktualno; 0.40 Čikago 1930.

9.20 Živ žav; 10.15 Grizli Adams; 10.40 Vrnitev v paradiž; 11.30 Domači ansambli: Ansambel Jevška in Francija Zemeta; 15.20 Sinovi in hčere steklarja Jakoba; 16.15 Po glavni ulici z orkestrom; 17.45 TV kavarna; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; Obljubljena dežela; 20.50 Zdravo.

PO

10.30 Kukavičje jajce; 17.05 D'Artagnan in 3 mušketirji; 17.30 Kamen Marka Pola; 18.00 Mi; 18.30 Čvrsto v sedlu; Najlepše otroške pesmi; 19.30 Čas v sliki; 20.10 Šport v ponedeljek; 21.15 Mike Hammer; 22.05 Prizorišče: norost - umetnostna zgodovina; 22.50 Ljubezen, koreografija in smrt.

16.00 Wurlitzer; 17.30 Nova tovarna; 18.00 Lindenstraße; 18.30 Lokalni TV-sporred; 19.00 Čas v sliki - Znanje danes - Kulturni žurnal; 20.15 Elegantni pes; 21.00 Novo v kinu; 21.50 Šiling - gospodarski magazin; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Zabriskie point; Aktualno; Kolumbo.

10.00 Naš utrip; 10.15 Zrcalo tedna; 10.30 Dekliški most; 17.30 Radovedni taček; 17.45 Makedonske narodne pripovedke; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Pogled v ogle-dalu; 21.05 Aktualno: Dve leti po Krškem; 21.45 Dnevnik; 22.00 Stoji gartelj zagrajen; 22.30 Videostrani.

TO

10.30 Božanska; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.30 Viki in silaki; 17.30 Tudi šala mora biti; 18.30 Čvrsto v sedlu; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Univerzum; 21.07 Dediščina Guldenburgov; 21.55 Superflip; 22.22 Morilec na gradu Black-Moore'; 23.50 Aktualno; 23.55 Big Valle.

16.00 Wurlitzer; 17.30 Orientacija; 18.00 Alf; 18.30 Lokalni TV-sporred; 19.00 Čas v sliki - Znanje danes - Kulturni žurnal; 20.15 Tista reč - otroci zastavljajo uganke; 21.07 40 let Izraela; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; Šport - nogomet; 22.30 Kavarna central - prenos iz Budimpešte.

16.20 Videostrani; 16.35 Mozaik; 17.25 Pamet je boljša kot žamet; 17.30 Tedenski zabavnik; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Vreme; 19.01 Obzornik; 19.30 Dnevnik; 19.55 Vreme; 20.00 Čehov na Jalti; 21.25 Osmi dan; 22.05 Dnevnik; 22.20 Videogodba; 23.05 Videostrani.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10-19.00

Sreda, 4. 5.

Narodno-zabavna glasba

Četrtek, 5. 5.

Rož-Podjuna-Zilja

Petek, 6. 5.

Koroški avtorji: Nove pesmi Gustava Januša

Sobota, 7. 5.

Duhovni nagovor

(Kpl. Pepe Marketz)

Voščila (M. Hartmann)

Nedelja, 8. 5.

Materinski dan

Ponedeljek, 9. 5.

Pevec izpod Obirja - Nova Artačeva pesmarica

Torek, 10. 5.

Halo, prijatelj! Partnerski magazin

Literarna oddaja - Nove pesmi Gustava Januša

Petek, 6. 5. 1988

„Ko prekoračim mejo“ - To bo naslov nove pesniške zbirke koroškega pesnika Gustava Januša, ki bo izšla v slovenskem originalu in v nemškem prevodu, za katerega bo skrbel Peter Handke, jeseni pri ugledni salzburški založbi „Residenz Verlag“. Prav te dni je bil pesnik Gustav Januš spet deležen velike pozornosti s strani avstrijske javnosti, saj je bil ob jubileju avtorske agancije „Literarmechana“ predstavljen na prireditvi na Dunaju kot eden izmed štipendistov te ustanove. V petkovem literarnem sporodu bo avtor sam bral iz prej omenjene pesniške zbirke. Naslov zbirke „Ko prekoračim mejo“ je za pesnika iz Breznice iz mnogih razlogov tipičen. Tako v svojem pesnikovanju kot tudi v svoji javni veljavi mu je kot le redkemu izmed književnikov slovenske narodne skupnosti na Koroškem uspelo prekoračiti meje, ki mnogim drugim ožijo svet. „V poletje že sili dan / ter postane mera / prihodnjih stavkov“, pravi pesnik Januš v eni izmed novih pesmi.

Živalski vrt - jetnišnica?

Petek, 6. 5. 1988, TV A2, 20.15

Pod geslom „Zoologija včeraj, danes in jutri“ nudi oddaja kratek zgodovinski pregled živalskih vrtov. Raj ali jetnišnica za živali, se dostikrat sprašujemo, ko vidimo v kletkah zaprte živali, medtem ko v divjini uživajo vso svobodo. Kaken je živalski vrt bodočnosti? Nič boljši ali pa le...?

Erazem in potepuh

Sreda, 4. 5. 1988, TV LJ1, 17.45

Pred leti med mladimi gledalci zelo priljubljena nadaljevanka „Erazem in potepuh“ bo od 4. maja dalje ponovno na sporedu. Bo Erazem tudi sedaj ogrel mlade gledalce? To naj presodijo sami.

Radovedni taček

Ponedeljek, 9. 5. 1988, TV LJ1, 17.30

Taček bi rad postal strojevodja. Rad bi se vozil v daljine dežele in spoznaval širni svet. Vendar to ni tako enostavno. Prej je treba veliko vedeti in znati. Tačku pa se je vendar izpolnila srčna želja po tujini.

Ekspedicija na dno morja

Četrtek, 5. 5. 1988, TV A2, 17.15

„Oaze v globini“ je naslov prve oddaje o ekspediciji v Pacifiškem oceanu pred južnoameriško obalo. Posnetki so nastali s pomočjo podmornice Alvin, s katero so se leta 1985 strokovnjaki potopili do potopljene ladje TITANIC. Drugi del oddaje pa bo na sporedu 26. maja.

Kože

Sreda, 4. 5. 1988, TV LJ1, 20.05

Film prikazuje prve dneve življenja v Neaplu po prihodu zavezniških enot leta 1944. To je zgodba o času, ko so se tudi otroci prodajali, da bi preživel. Zgodba je avtobiografsko videnje fizičnega in moralnega razpada, ki je po osvoboditvi še bolj opazen kot prej. Marcello Mastroianni je kot C. Mala-parto odigral eno svojih najzanimivejših vlog.

Volčja ura

Petek, 6. 5. 1988, TV LJ1, 22.25

Volčja ura je čas tik pred prvim svitom, ko imajo demonske sile največjo moč nad ljudmi. Volčja ura je čas sanjske more, ko umre in se rodi največ ljudi. Takšna volčja ura nastopi v življenju slikarja Johana Borgia v trenutku, ko se z ženo preselita na otok, da bi se posvetila drug drugemu in kjer naj bi Johan v miru ustvarjal, vendar iz tega ni nič.

Kabaret upora v Avstriji

Petek, 6. 5. 1988, TV A1, 21.20

„Malo umetnost kot obliko upora“ bodo oblikovali avstrijski kabareti in kritični opazovalci „politike obrata“. Sodelovali bodo Erika Deutinger, Lore Lorentz, Josef Hader, Lukas Resetarits, skupina „Schmetterlinge“, Herman Schmid, Werner Schneider, Erwin Steinhauer, Andreas Vitasek ter pričevalci Fritz Eckhardt, Stella Kadmon, Fritz Muliar, dr. Bruno Kreisky, Elisabeth Neumann-Viertel, Hans Weigel in Gusti Wolf.

Rdeči križ

Nedelja, 8. 5. 1988, TV A2, 12.05

Leta 1863, torej pred 125 leti je Henry Dunant ustanovil Rdeči križ. Günther Zelsacher bo v dokumentaciji nakazal delovna področja organizacije, ki menda nudi „pomoč brez meja“.

Sovražniki?

Četrtek, 5. 5. 1988, TV A2, 23.25

„Avstrija in Avstriji“ je zadnji del oddaje o podobah sovraštva. V prejšnjih prispevkih so bili prikazani odnosi do vseh tujcev, v zaključnem pridejo pod rešeto medsebojni odnosi.

Presenečenja v pokalu ni bilo

**SLOVENSKI
VESTNIK**
ŠPORT

Šahisti SŠZ so v drugem kolu pokalnega tekmovanja izpadli proti premočnemu nasprotniku. Vsi štirje igralci Bekštanj so imeli nad 2000 elo-točk!

Z izidom 0,5:3,5 so se Cartransi rešili popolnega poloma. Pol točke je na tretji deski osvojil Franci Rulitz. Po lanskoletnem uspehu proti zgornjeligašu (Činovce) so slovenski šahisti tudi proti Bekštanju vsaj malo računali z morebitno senzacijo. Upanja pa so se kaj kmalu razblinila. Ekipe koroškega viceprvaka, ki tekmuje v južni regionalni ligi (primerjamo jo lahko z 2. nogometno ligo), je prišla v Bilčovs h Korenu s štirimi „dvatisočaki“. Polanšek proti Müllneritschu ni imel izgledov, Ferm in Rulitz pa sta spregledala kmeta. Medtem ko je bilo to za Ferma usodno že v sami otvoritvi, je Rulitzu uspelo tako dolgo zavleči partijo, dokler ni bila zmaga za Bekštanj jasna in je Legatu zadostoval že remi. Najboljše možnosti za zmago je imel Lojz Gallob.

Posamezni rezultati: Justin Polanšek – Anton Müllneritsch 0:1, Lojz Gallob – Waldemar Grom 0:1, Franci Rulitz – Albert Legat remi, ravnatelj Ivko Ferm – sekcijski vodja Josef Gallob jun. 0:1 (0,5:3,5). Bekštanj je tako v tretjem kolu in bo v tej postavi gotovo še zmagoval.

Za Cartransane je tekmovalna sezona zaključena. Zdaj se bodo posvetili nastopom v inozemstvu. Prvi bo že 15. maja v Monoštru na Madžarskem na 9. srečanju šahistov štirih sosednjih dežel.

To mednarodno tekmovanje šahistov se je pričelo pred devetimi leti na pobudo šahistov Pirana, ki so na preteklih osmih srečanjih zbrali tudi največ točk, namreč 176. Sledijo Nova Gorica 150, SŠZ Celovec 129, ZSSDI Trst 108,

Tolmin 51, Bekštanj 26 in Monošter 19. Seveda se niso vse ekipe udeležile vseh srečanj. Desetletansko ekipo SŠZ bo sestavil ravnatelj Ferm in govori se, da bo na tem srečanju tekla tudi beseda o okrepitvi prvenstvene ekipe SŠZ tako s šahisti onstran meje kakor tudi z igralci s Koroške.

Največjo senzacijo so napravili šahisti Velikovca: premagali so KSV/Raiffeisen z 2,5:1,5. Lep uspeh so slavili tudi Svečani, premagali so Gospo sveto s 3,5:0,5. V tretjem kolu igra Bekštanj proti Gnesauu, nasprotnik Sveč pa je Bad Bleiberg.

SŠZ Cartrans (z leve): sekcijski vodja Ivan Lukan, Herbert Rulitz, Justin Polanšek, Franci Rulitz (spredaj), Ivko Ferm, Alojz Gallob in Tončka Einspieler.

Slika: Mohar

Selani zapravili jasno zmago

Kaj takega v Selah in tudi drugje gotovo ni nihče pričakoval: **Selani**, ki igrajo za vstop v spodnjo ligo, so v nedeljo – povrh tega še na domačem igrišču in v hlačkah Slovenskega vestnika – proti St. Stefanu, predzadnjemu na lestvici, dosegli le remi. Pa še to brez zadetka. Tekme bi morali jasno premagati, saj St. Stefan – po slabih zadnjih tekmah – velja za najresnejšega kandidata za izpad iz 1. razreda D. Toda Selanom v nedeljo enostavno ni uspela nobena akcija: igralci iz St. Stefana so se z izjemo enega napadalca postavili v svojo polovico igrišča in Selani so neprestano napadali. Toda bili so tako okorni, da so očitno pozabili na kombinacijsko igro in tako zapravili lepo priložnost, da bi se povzpeli na vrh lestvice.

Boljše je igrala konec tega

tedna **Železna Kapla**, ki je premagala Galicijo z 2:1, najbolj jasno pa je slavila **Žitara vas**, ki je iz Velikovca z rezultatom 3:0 odnesla obe točki. Tudi **Globasnica** je dokazala, da ima izgleda za obstanek v 1. razredu, saj je močnemu moštvu iz Žrelca odvzela eno točko – 3:3. **Kotmara vas** je bila v tem kolu poražena, v Porečah je podleгла z 2:0.

Črni vikend je doživel tudi **Slovenski atletski klub**, ki je podlegl Trgu z 1:0. Igra je bila sicer napeta, SAK je imel nekaj možnosti, toda nasprotnik je bil spretnejši in srečnejši.

Brez pravih možnosti je bil tudi **Pliberk**, ki je v Wolfsebergu podlegl ekipi WAC z 2:1.

Prava nogometna poslastica pa je bila v **Borovljah**,

saj je tam gostoval jesenski prvak iz Šentjakoba. Toda tudi v tej tekmi se je pokazalo, da so se Šentjakobčani očitno preslabo pripravili na vigredni del prvenstva, ter da igra ATUS-Borovlje nadporečno dobro. Tako je bila zmaga domačinov več kot zaslužena, saj so Šentjakobčani svoj edini gol dosegli šele v zadnji minuti.

Slovenski derbi v spodnji ligi so igrali v **Šmihelu**: gostujoči Dobrolčani so bili sicer zrelejši moštvo, toda gola niso uspeli doseči. Tako je bil izid neodločen – 0:0.

Naj omenimo še drugi razred: **Žvabek** je na domačem igrišču premagal bolje uvrščeno moštvo Preitenegga s 4:2, **Rikarja vas** pa je čisto gladko podleгла vodečim Tinjam: rezultat (5:0) je dovolj zgovoren...

Koroška liga

1. Lienz	20	11	6	3	41:14	28
2. WAC	19	10	6	3	42:20	26
3. Breže	19	11	3	5	33:16	25
4. Trg	20	10	4	6	43:29	24
5. Pliberk	20	8	7	5	38:27	23
6. Matrei	20	8	6	6	35:25	22
7. Wolfsberg	19	9	2	8	24:36	20
8. SAK	18	8	3	7	27:21	19
9. SV Šentvid	20	5	8	7	15:33	18
10. Mölltal	20	7	3	10	19:29	17
11. Magdalen	20	4	8	8	18:28	16
12. Šmohor	20	6	4	10	27:39	16
13. VSV/Beljak	20	6	3	11	26:34	15
14. Irschen	19	1	3	15	10:47	5

Spodnja liga-vzhod

1. Wietersd.	19	13	4	2	39:13	30
2. Mostič	19	11	5	3	35:21	27
3. Treibach	19	10	4	5	44:28	24
4. Dobrla vas	18	9	6	3	28:15	24
5. Šentandraž	20	7	10	3	25:17	22
6. ASK Celov.	20	7	8	5	34:30	22
7. St. Leonhard	20	6	9	5	25:28	21
8. Klopinj	19	4	11	4	18:20	19
9. Šmihel	20	6	6	8	24:38	18
10. Ruda	19	4	9	6	23:25	17
11. ASV Celov.	19	3	7	9	17:28	13
12. SCA Šentvid	19	3	5	11	23:37	11
13. Frantschach	20	2	7	11	15:34	11
14. KAC Celov.	19	1	7	11	13:29	9

Spodnja liga-zahod

1. Borovlje	20	12	5	3	40:21	29
2. Dellach	20	8	10	2	32:17	26
3. Šentjakob	18	8	6	4	25:19	22
4. Radenthein	20	9	3	8	34:29	21
5. Weißenstein	20	6	8	6	28:21	20
6. Lendorf	20	8	4	8	30:25	20
7. Rožek	18	7	5	6	23:22	19
8. ASV Lienz	18	6	7	5	27:30	19
9. Baško jezero	19	6	4	9	25:28	16
10. Brnca	18	4	8	6	20:25	16
11. Bilčovs	18	5	5	8	23:29	15
12. Obermillstatt	19	3	9	7	22:29	15
13. Treffen	18	5	4	9	18:27	14
14. Tristach	18	4	4	10	15:40	12

1. razred D

1. Žitara vas	20	12	6	2	30:10	30
2. Sele	19	11	6	2	29:20	28
3. Velikovec	19	12	3	4	32:21	27
4. Žrelec	19	9	7	3	41:18	25
5. Grebinj	20	6	7	7	26:29	19
6. Žel. Kapla	18	8	2	8	29:28	18
7. Podkrmos	19	5	8	6	18:19	18
8. Sinča vas	19	7	3	9	25:23	17
9. Galicija	19	6	5	8	20:20	17
10. Šentpavel	19	6	3	10	29:38	15
11. Reichenfels	19	6	2	11	31:40	14
12. Metlova	19	5	4	10	20:35	14
13. St. Stefan	19	4	5	10	24:45	13
14. Globasnica	18	3	5	10	27:35	11

TERMINI

NOGOMET

Sobota, 7. 5.: ATSV Wolfsberg – SAK (17), Pliberk – VSV/Beljak (17), Mostič – Šmihel (16.30), Rikarja vas – Maria Rojach (17).

Nedelja, 8. 5.: Klopinj – Šentandraž (18), Dobrla vas – Šmihel (18), Bilčovs – Treffen (17), Šentjakob-Weißenstein (17.30), Kotmara vas – Kraig (17.30), Žitara vas – Reichenfels (18), Metlova – Sele (17.30), Galicija – Sinča vas (17), Žvabek – Waisenberg (10.30).

ODBOJKA

Četrtek, 5. 5. 1988: Wolfsberg – ŠK Dob/Aich (športna dvorana, 20.00).

NAMIZNI TENIS

Četrtek, 5. 5. 1988: NTK Celovec I (Landskron, 19).

Bo Dob prvak?

Odbojkarji ŠK Dob/Aich so v koroški ligi na najboljši poti, da tudi letos osvojijo naslov prvaka, saj so prve štiri tekme v takimenovanem play-offu zanesljivo odločili v svoj prid. Celovski ATSC so obakrat premagali s 3:0, v ponedeljek so pravtako s 3:0 zmagali v Bistrici ob Dravi, Wolfsberg, najhujšega tekmeca za naslov prvaka, pa so prejšnji petek ugnali doma s 3:1 (slika levo). Opaziti je bilo, da igra v finalnih tekmah dosti bolj zbrano kot v začetnem delu prvenstva in ima tako res dobre izgleda za prvaka.

Medtem ko se prva ekipa ŠK Dob/Aich še bori za naslov, so ga njihovi juniorji že dosegli. Na koroškem prvenstvu so brez poraza in brez večjih težav osvojili naslov koroškega juniorskega prvaka in bodo zastopali Koroško tudi na avstrijskem prvenstvu v Linzu.

Zadnja vest: Nogometno moštvo Kluba slovenskih študentov na Dunaju je na univerzitetnem prvenstvu podleгло ekipi „Singvögel“ z 2:6. Oba gola za naše študente je dosegel Kristi Schellander.